Ч. 150 (14.399). Львів, вівторок 7. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Заборона просвітянських свят на Гуцульщині.

Діловий Комітет І-го Просвітянського Здвигу Гуцульщини подає до відома, що з причини неодержання дозволу влади на просвітянські окружні повітові свята в Жабю, Косові, Космачі і Маняві ці свята в назначених речинцях не відбудуться.

Покищо є надія тільки на одно свято в Ямній пов. Делятин дня 26. липня. Воно заповідається дуже гарно. Програму Комітет подасть у найближчому часі. Коли відбудеться решта свят нині не можна подати речинця. Одначе підготова до них іде по всіх читальнях. Робляться проби хорів, деклямацій, танків, ритмічних вправ. Робота ця буде використана як не на Окружних Просвітянських Святах, то при нагоді інших імпрез, як фестини, ювілеї читалень і т. д., які незалежно від Комітету відбудуться по ріжних місцевостях на Гуцульщині. Тому на Гуцульщину цього літа в кожному разі варто приїхати!

Діловий Комітет просить дуже Шановне Громадянство й усіх прихильників Гуцульщини якнайбільше помагати йому в праці.

Не наша вина, що на своїй дорові стрічають вас такі перепони.

Діловий Комітет.

На терені крівавих подій.

ЛЬВІВ, 6. 7. Всхуд. В Острові Тулиг. і околиці вже успокоїлось. Зміцнені відділи поліції стежать за порядком. Безпосередньо по заворушеннях приїхав зі Самбора прокуратор окружного суду Тимінський, щоб перевести на місці слідство. Львівське воєвідство вислало радника Верштайна, щоб розглянув справу на місці.

В неділю відбулася в Острові Тулиг. нарада заінтересованих чинників, щоби зробити нову умову між працедавцями і рільними робітниками. На нараді були присутні: радник воєвідства Верштайн, староста Сарнецький, інспектор праці Зволінський і від ключа Комарно Баль і Турнав. Рільних робітників заступали уповноважені ними: пос. Тершаковець і б. пос. Пасіцький. По довшій дискусії підписано нову збірну умову, на підставі якої робітники згодились почати знову працю.

З доручення прокуратора Тимінського арештували в Тулиголовах та околиці низку осіб. Арештованих негайно переслухують, деяких звільнюють, інших відсилають до вязниці в Самборі.

ЛЬВІВ, 6. 7. ПАТ. Органи безпеки арештували багато агітаторів, що довели до крівавих подій у львівському воєвідстві. М. ін. найшовся у вязниці один з головних керманичів страйкової акції Єдлінський.

ЖЕРТВИ.

Підчас трагічних подій в Кречовичах згинули: М. Лях з Репина, І. Ленарт з Пелнатич, Бр. Шумлянський з Розборя, Гонората Суряк з Сенкова та І. Кендзьор з Лапаївки. По дорові до шпиталю померли: Франц Худи з Рожнітова, ранений в ногу, та Фр. Амброжи з Журавичок, ранений в живіт.

У шпиталі в Ярославі лежить 14-ох важко ранених. Досі устійнено 27 прізвищ ранених на місці; зпоміж них декого арештовано.

ССРР — країна анальфабетів.

СОВІТСЬКА „РАДІСНА ТВОРЧІСТЬ“.

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. Хоча большевики твердять, що анальфабетизм у них вже від трьох років зліквідований, тепер рада нар. комісарів та партійна влада наказала професійним спілкам за 1936—37 рр. навчити письма одного міліона неграмотних та півтора міліона піванальфабетів. В одній з копалень Донеччини (ім. Г.П.У.) навчили писати всього 7 прц. неграмотних, в інших копальнях є 4 до 35 прц. неграмотних.

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. „Правда“ ось як описує стан копалень Донеччини: Незремонтовані механізми працюють з перервами, підземний і надземний транспорт неправильний; комунікаційні лінії зле утримані, праця так зле зорганізована, що робітники тратять по 2—3 години денно. Понад 1.000 інжинірів, що має працювати у шахтах, сидить по бюрах. На 1.000 шахт ледви 140 зорганізовано згідно зі стахановським пляном праці.

Криваві демонстрації французької правиці.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Вчора вечором коло 1.500 членів розвязаних „фашистівських ліг“ зорганізували маніфестацію. Вони заатакували поліцію кидаючи кріслами та іншими предметами з недалеких каварень і ранили 2-х комісарів та поліцаїв. Арештовано 16-х маніфестантів.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Підчас свята в честь Юлія Феррі дійшло до крівавої бійки правої молоді та членами „людового фронту“. Чимало ранених — нутро одної каварні знищене.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ЗРАДЖУЄ БОЛЬШЕВИКАМ ВІЙСЬКОВІ ТАЙНИ.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Міністр летунства Кот наказав ген. штабові та дирекції летунських конструкцій поінформувати большевиків про модель т. зв. скорострільної вежі, що уможливлює стріляти попри пропелер літака. З цього приводу пос. Керілліс зложив інтерпеляцію у палаті послів.

Програма нового болгарського уряду.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Уряд заповів у заяві, що продовжуватиме теперішню закордонну політику, зберігаючи вірність для Ліги Націй та змагаючи до зближення з Югославією і до добрих взаємин з іншими сусідами. У внутрішній політиці старатиметься він оживити господарське життя і довести до нормалізації відносин у краю. У другій половині жовтня відбудуться вибори до законодатних палат.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Премієром і міністром закорд. справ залишився Кіоссе Іванов, внутр. справи обняв Моков, скарб — Гунев, торговлю — Велев, шляхи — Кожуханов, освіту — Мішайков, рільництво — Раді Васілієв, справедливість — Карагіосов

Ширіть наш часопис!

SKONFISKOWANE

Ч. 150 (14.399). Львів, вівторок 7. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Заборона просвітянських свят на Гуцульщині.

Діловий Комітет І-го Просвітянського Здвигу Гуцульщини подає до відома, що з причини неодержання дозволу влади на просвітянські окружні повітові свята в **Жабю, Косові, Космачі і Маняві ці свята в назначених речинцях не відбудуться.**

Покищо є надія тільки на одно свято в **Ямній пов. Делятин дня 26. липня.** Воно заповідається дуже гарно. Програму Комітет подасть у найближчому часі. Коли відбудеться решта свят нині не можна подати речинця. Однак підготова до них іде по всіх читальнях. Робляться проби хорів, деклямацій, танків, ритмічних вправ. Робота ця буде використана як не на Окружних Просвітянських Святах, то при нагоді інших імпрез, як фестини, ювилеї читалень і т. д., які незалежно від Комітету відбудуться по ріжних місцевостях на Гуцульщині. Тому на Гуцульщину цього літа в кожному разі варто приїхати!

Діловий Комітет просить дуже Шановне Громадянство й усіх прихильників Гуцульщини якнайбільше помагати йому в праці.

Не наша вина, що на своїй дорозі стрічають нас такі перепони.

Діловий Комітет.

На терені кривавих подій.

ЛЬВІВ, 6. 7. Всхуд. **В Острові Тулиг. і околиці вже успокоїлось. Зміцнені відділи поліції стежать за порядком. Безпосередньо по заворушеннях приїхав зі Самбора прокуратор окружног суду Тимінський, щоб перевести на місці слідство. Львівське воєвідство вислало радника Верштайна, щоб розглянув справу на місці.**

В неділю відбулася в Острові Тулиг. нарада заінтересованих чинників, щоби зробити нову умову між працедавцями і рільними робітниками. На нараді були присутні: радник воєвідства *Верштайн,* **староста Сарнецький, інспектор праці Зволінський і від ключа Комарно Баль і Турнав. Рільних робітників заступали уповноважені ними: пос. Тершаковець і б. пос. Пасіцький. По довшій дискусії підписано нову збірну умову, на підставі якої робітники згодились почати знову працю.**

З доручення прокуратора Тимінського арештували в Тулиголовах та околиці низку осіб. Арештованих негайно переслухують, деяких звільнюють, інших відсилають до вязниці в Самборі.

ЛЬВІВ, 6. 7. ПАТ. **Органи безпеки арештували багато аґітаторів, що довели до кривавих подій у львівському воєвідстві. М. ін. найшовся у вязниці один з головних керманичів страйкової акції Єдлінський.**

ЖЕРТВИ.

Підчас траґічних подій в Кречовичах згинули: М. Лях з Репина, І. Ленарт з Пелнатич, Бр. Шумовський з Розбора, Гонората Суряк з Сеснова та І. Кендзьор з Лапаївки. По дорозі до шпиталю померли: Франц Худи з Рожнітова, ранений в ногу, та Фр. Амброжи з Журавичок, ранений в живіт.

У шпиталі в Ярославі лежить 14-ох важко ранених. Досі устійнено 27 прізвищ ранених на місці; зпоміж них декого арештовано.

СССР — країна анальфабетів.

СОВІТСЬКА „РАДІСНА ТВОРЧІСТЬ“.

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. Хоча большевики твердять, що анальфабетизм у них вже від трьох років зліквідований, тепер рада нар. комісарів та партійна влада наказала професійним спілкам за 1936—37 рр. навчити письма **одного міліона неграмотних та півтора міліона піванальфабетів.** В одній з копалень Донеччини (ім. Ґ.П.У.) навчили писати всього 7 прц. неграмотних, в інших копальнях є 4 до 35 прц. неграмотних.

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. „Правда“ ось як описує стан копалень Донеччини: Незремонтовані механізми працюють з перервами, підземний і надземний транспорт неправильний; комунікаційні лінії зле утримані, праця так зле зорганізована, що робітники тратять по 2—3 години денно. Понад 1.000 інжинірів, що має працювати у шахтах, сидить по бюрах. На 1.000 шахт ледви 140 зорґанізовано згідно зі стахановським пляном праці.

Криваві демонстрації французької правиці.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Вчора вечором коло 1.500 членів розвязаних „фашистівських ліг“ зорганізували маніфестацію. **Вони заатакували поліцію кидаючи кріслами та іншими предметами з недалеких каварень і ранили 2-х комісарів за поліцаїв.** Арештовано 16-х манифестантів.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Підчас свята в честь Юлія Феррі дійшло до кривавої бійки правої молоді та членами „людового фронту“. Чимало ранених — нутро одної каварні знищене.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ЗРАДЖУЄ БОЛЬШЕВИКАМ ВІЙСЬКОВІ ТАЙНИ.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Міністр летунства Кот наказав ген. штабові та дирекції летунських конструкцій поінформувати большевиків про модель т. зв. скорострільної вежі, що уможливлює стріляти попри пропелер літака. З цього приводу пос. Керілліс зложив інтерпеляцію у палаті послів.

Програма нового болгарського уряду.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Уряд заповів у заяві, що продовжуватиме теперішню закордонну політику, зберігаючи вірність для Ліґи Націй та змагаючи до зближення з Югославією і до добрих взаємин з іншими сусідами. У внутрішній політиці старатиметься він оживити господарське життя і довести до нормалізації відносин у краю. У другій половині жовтня відбудуться вибори до законодатних палат.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Премієром і міністром закорд. справ залишився Кюссе Іванов, внутр. справи обняв Моков, скарб — Ґунев, торговлю — Велев, шляхи — Кожуханов, освіту — Мішайков рільництво — Раді Васілієв, справедливість — Караґіосов.

Випадок чи система?

Справжня новина у нашому житті: три випадки покарання наших юнаків за те, що в першій вступній чинности при поборі до війська осмілилися вживати рідної мови на рідній землі. Три випадки одночасно в ріжних місцях нашої території: у Камінці Струмиловій, Теребовлі і Рівному.

Може це спорадичні випадки, вибрики деяких осіб, що їх не слід би узагальнювати? Не жаль, далеко так не є. Ці три випадки — це тільки найяскравіші прояви загальної сильно наелектризованої атмосфери навкруги відносин на польсько-українському відтинку. І саме з цього погляду хочемо розглянути ці прикрі події. Не з правничого боку, хоч це цікавий правничий дивогляд, коли військова влада карає військовим арештом людину, що ще до війська не належить, та навіть ще невідомо, чи буде належати.

Твердимо, що не може бути мови про те, що маємо тут до діла з трьома справді випадковими явищами. Військові старшини, команданти ПКУ, ділали зовсім свідомо та ледви чи їм не признають рації щодо самої суті справи. Виступ цих військових хіба найвище можуть признати за різким, занадто щирим у своїй дрестичности, перезакравленим і тому незручним — і тільки. Бо мериторично що можна закинути цим старшинам? Непошанування української мови? Чейже не так давно ми були свідками кар, що їх наложив суд, і то у самій Варшаві, на наших юнаків за те, що вони пробували скористати з такого Божого і з людського погляду зрозумілого права вживати в суді при обороні своєї чести чи свободи рідної мови. Що більше, т. зв. язикові закони проф. Ст. Ґрабського на те і зложені, щоб усанкціонувати обмеження прав української мови на українській землі.

Ось на Холмщині понад 300 тисяч нашого народу не може навіть просити, щоб рідну його мову викладали в народніх школах, хочби як предмет. Більше того: там священикам не дозволяють ані в школі, ані в церкві, ані в приходському домі вчити українських дітей самої кирилиці, щоб уміли вони хочби тільки читати по українськи. А розпорядок міністерства скарбу заборонив українським кооперативам на Холмщині, поки вони там існували, вести свої книжки по українськи.

Те саме є і на Поліссі, де само слово „українець“ не має прав громадянства. Пригадуєте, як другий загальний перепис населення в Польщі зачислив до рубрики „тутейших“ ті сотки тисяч українців чи білорусів, що так себе національно означили були підчас першого спису. На Поліссі небезпечно називати себе українцем, а священикам не вільно там навіть у приватних розмовах з селянами вживати української мови. Не може

Третій німецький міністр у чехословацькому уряді.

До тактики німецьких партій у Чехословаччині.

Минулого тижня през. д-р Бенеш призначив пос. Ервіна Зайчека з німецької християнсько-соціяльної партії міністром без теки. Таким чином це вже третій німецький міністер у чехословацькому уряді: один з них д-р Чех (соц. дем.) є міністром здоровля, два инші, а саме д-р Ф. Спіна (аграр) і пос. Е. Зайчек міністрами без теки. Кожний з цих трьох міністрів є представником окремої німецької партії, які пішли на активну співпрацю з урядом.

Такими проурядовими німецькими партіями є: соціял-демократична з 11 голосами, християнсько-соціяльна з 6 послами й аграрна („союз хліборобів") з 5 послами. Осторонь стоїть судетсько-німецька партія під кермою Конрада Генляйна, яка має в парляменті аж 43 послів, хоч і вона постійно підчеркує свою льояльність до чехословацької республики.

Півурядовий орган чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе" радіє з того приводу, що нім. христ.-соціяльна партія приступила до проурядового бльоку, радіє не так зміцненням урядової коаліції, як збільшенням активности тих німецьких партій, які підчас останніх виборів до парляменту втратили багато голосів і мандатів на користь судето-німецької партії Конрада Генляйна. Партія Генляйна робила заходи, щоб відтягнути християнсько-соціяльну партію від участи в уряді, але без ніякого успіху. Цей факт на думку „Прагер Пресси" є зворотною точкою в житті згаданих трьох німецьких партій, які з дефензиви перед судето-німецькою партією переходять тепер до наступу.

Але це не важне. Для нас цікавий сам підхід чеських державних мужів до своїх меншин, зокремаж до німецької меншини та до проурядових німецьких партій. Хоч німецька меншина втішається у Чехословаччині усіми правами і має змогу розвивати вповні своє національно-культурне та господарсько-економічне життя на всіх ділянках, то проте під впливом далекосяглих змін у державному житті Німеччини по приході до влади канц. Гітлера, нові політичні течії опанували теж поважну частину німецького населення в Чехословаччині. Виявом цих течій була безсумнівно світла перемога нової судето-німецької партії К. Генляйна при минулорічних парляментарних виборах. Одначе чеський уряд не лише не змінив своєї тактики супроти німецької меншини, але навпаки: все залишив по старому. Колишні проурядові німецькі партії не тільки зберегли фотелі в уряді, але й дістали тепер ще одного міністра. Німецькі організації мають і далі велику підтримку держави у всіх своїх добрих почнах.

Так поступає культурна держава зі своїми громадянами іншої національности.

В якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили, щоби двигнути український нарід із теперішнього положення.

Стаття нагороджена на II. економічнім конкурсі „Діла".

Модне сьогодні гасло „economie dirigée" якби це можна перекласти, „економічне провідництво", має своє окреме оправдання для недержавної нації. Бо комуж більше треба ощаджувати кожний ерг національної праці, не затрачувати даремне сил і гроша, кому більше треба плянової і систематичної творчости, як не тому, хто позбавлений могутньої помочі й охорони власної державности? Та це „економічне провідництво" немислиме без основної знайомости іншої галузи людського знання й одного з капітальних предметів навчання новочасних факультетів економії: „економічної географії". Чогож навчає ця ділянка географічних наук? Вона студіює механізм імпорту й експорту і внутрішню поемкість ринку всіх держав світу, стежить за можливостями економічної експанзії, прослідкує географічне розміщення вартісних копалин і справність та спроможність транспорту, коротко: вона слідкує за економічним життям держави у його функції з географією фізичною і політичною даної області. Чогож учить нас, галицьких українців, економічна географія нашої території?

Розгорнім фізичну мапу західно-українських земель та одночасно мапу всієї сьогоднішньої Польщі. Вже перший погляд повчить нас, що наші землі у Польщі це наче трикутник, якого гострий вершок губиться десь повище пінських болот, зате широкою своєю базою він сперся сильно і певно об Карпати, від Криниці на заході аж десь по Кути і Заліщики на сході. Можна сміло сказати, що добра третина нашої національної території у Польщі — це гори або підгіря. Таке, хочби й дуже поверховне, прослідкування мапи Польщі (ба навіть і всієї східної Европи) повчить нас ще, що Карпати — це одинокі гори польської держави, коли не рахувати шлеської їх відноги й останній у середущій Европі гірський масив, так, що на схід і північ від них розтягається вже тільки безмежна площина аж по далекі: Крим, Кавказ та Урваль.

Думаю, що у цій спеціяльній конфіґурації нашої території мусимо, у першу чергу, шукати розвязки питання: в якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили. Реасумуймо вище сказане. Карпати, ця широка база нашого західно-українського територіяльного трикутника, це туристична область держави, що не має гір на своїй території. Кожного року могутня течія людей, що шукають порятунку здоровля чи спочинку, забави чи тільки ріжноманітности гірських краєвидів, спливає на наші гори. Польська туристика, не враховую тут закордонної, що зрештою сьогодні практично не істнує, йде головно у трьох напрямах: 1) побережжя, 2) Татри—Шлеськ, 3) середні і східні Карпати. Кожного року щонайменше третина всіх туристів 33-міліонової держави спливає на нашу територію і залишає тут добру пайку своїх цілорічних ощадностей. Завтра, після промощення нових автомобільних шляхів, прийдуть ще й чужинці зі своїми фунтами і франками, чи тільки коронами. Яку користь, питаю, зуміли ми витягнути з цієї дивно корисної географічної ситуації? Мабуть ніяку. Літнища і живці на нашій території здебільша польські й жидівські, навіть прислуга у них спроваджена переважно з міста, а наші гуцули і бойки, у кращому разі, миють по пансіонах посуду й обмітають стежки та подвіря.

Чи стан цей нормальний? Чи дійсно конкуренція тут аж така важка і ведення пансіону, готелю чи малої каварні вимагає аж такої великої спеціялізації, рутини і знання, що ми, українці, до нього зовсім непридатні? Думаю: є саме навпаки. Конкуренція зі старим рутинованим польсько-жидівським купецтвом по містах, творення нових промислових варстатів у часах затяжної кризи і неістнуючого кредиту куди важчі від суперничання з молодим іще польсько-жидівським готелярством. Зрештою, коли там по містах мусимо відвойовувати сильні і від соток літ закріплені позиції, то тут у горах, далеко не все ще зроблено. Скільки ще пансіонів, касин, спортових захистів, каварень і молочарень не побудовано, хоч їх рентовности ніхто не може ставити у сумнів? Скільки чудових областей і вже відомих, але ще не експльоатованих джерел відкриє аж завтра перед українським підприємцем усі свої туристичні й експльоатаційні можливости, коли буде проведена заповіджена залізниця до одиноких у Польщі манґанових покладів здовж обох Черемошів аж до збочищ Чивчинських гір? Це музика майбутнього, та це майбутнє мусить знайти нас відповідно підготованими й обученими, щоб, хоч на цей раз, не дати себе випередити іншим.

А зорати цей переліг українського національного життя знову не так важко. Думаю, акція наша повинна піти спершу у трьох напрямах. На першому місці ставлю створення: 1) **української готелярської школи.** На цьому місці слід би повитати заповіджений курс п. Чапельської у Підлютому. Та Підлюте може надто далеке для широких кругів наших міщан і міщанок, що повинні виповнити цю школу. Пропоную Львів або Станиславів. Високі кваліфікації фахівців від куховарства і цукорництва булиб найкращою запорукою її доброго розвитку.

Другим завданням булоб: 2) **зорґанізувати вже істнуючі сили.** Це булоб у першу чергу **товариство кредитове українських власників та орендаторів пансіонів, а у майбутньому банк,**

дійти до Полісся і українське слово з інших честин української землі: там заборонено, хоч не формально, але фактично навіть приватним особам набувати українські книжки та часописи, дарма що вони не булиб надруковані та яку цензуру не перейшлиб.

Чи всі ті явища не одного роду з цими трьома випадками при поборових комісіях? Міг би хто завважити, що це все приклади з політичного курсу цивільної влади. Поминаючи те, що політика є завжди одна, загально державна, можна знайти потрібні ілюстрації і з військової політики. Чи був хоч один випадок, коли у війську вчать читати й писати по польськи неграмотного українського вояка, щоб рівночасно того українця-вояка навчили читати й писати по українськи? Таких випадків не знаємо, зате чули ми, що у війську православні і духовники проповідують українським воякам слово Боже по польськи, а від недавна пробують уже і саму Службу Божу відправляти по польськи. Отже заборона українцям при поборовій комісії вживати в слові чи письмі української мови не є по своїй істоті чимось новим, що йде в розріз із загальним політичним курсом супроти українців.

Чому у такому разі ця заборона наприклад здивувала українське громадянство? Ті три прикрі випадки показують, що не тільки не заступило ніяке відпруження на відтинку польсько-українських взаємин з польської сторони, але й надзвичайно зріс та спотужнів польський шовінізм. Колишня ендецька ідеольогія знайшла собі нових адептів саме серед санаційно-військових кругів. Що більше, ті кола навіть здистансували ендеків у своїй нетерпимости супроти українців. Пригадаймо собі, як не так давно з'їзд офіцерів резерви у Львові ухвалив резолюцію про те, що не тільки при приватній парцеляції земля в Галичині не сміє переходити в українські руки, але до цього не вільно допустити і при державній парцеляції на підставі закону про земельну реформу. А тому, що цей закон передбачує сусідську парцеляцію — доповнення карловатих господарств, то з'їзд висловився за здержанням державної парцеляції, облудно пропонуючи гроші, призначені на державну парцеляцію обернути на оборону держави. До чогось подібного чейже ще не додумались були ендеки! Взагалі відчувається, що серед польського громадянства начеб відбувалося якесь психічне обєднання саме у площині національної ексклюзивности та нетерпимости. Найяскравіше це помітно на відношенні до жидів, але цей процес не може не охоплювати й українців.

Це друге явище, хоч яке воно дивне, є саме ця дійсна дійсність, яку ми всі обсервуємо. А дивне це психольогічне наставлення поляків до українців саме тому, що в польсько-українських взаєминах прийшов був момент, коли українська сторона проявила максимум доброї волі до наладнання відносин. Нову політику на польсько-українському відтинку повела не якабуть дрібна політична українська група, а найбільша. І що не менш важне, навіть ніякої сильнішої опозиції серед інших партій цей новий політичний курс У. П. Репрезентації не викликав. І річ найважніша: народні маси заняли були якщо не позитивне становище до нової політики, то щонайменше з'ичливо-вичікуюче.

Тому то три події при поборових комісіях як блискавка виявили не тільки повну психічну і політичну непідготовленість польського громадянства до справи наладнання взаємин з українцями, але ще й скріплення ворожих настроїв супроти українців.

Третій німецький міністр у чехословацькому уряді.

До тактики німецьких партій у Чехословаччині.

Минулого тижня през. д-р Бенеш призначив пос. Ервіна Зайчека з німецької християнсько-соціяльної партії міністром без теки. Таким чином це вже третій німецький міністер у чехословацькому уряді: один з них д-р Чех (соц. дем.) є міністром здоровля, два инші, а саме д-р Ф. Спіна (аграр) і пос. Е. Зайчек міністрами без теки. Кожний з цих трьох міністрів є представником окремої німецької партії, які пішли на активну співпрацю з урядом.

Такими проурядовими німецькими партіями є: соціял-демократична з 11 голосами, християнсько-соціяльна з 6 послами й аграрна („союз хліборобів“) з 5 послами. Осторонь стоїть судетсько-німецька партія під кермою Конрада Генляйна, яка має в парляменті аж 43 послів, хоч і вона постійно підчеркує свою льояльність до чехословацької республики.

Півурядовий орган чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе“ радіє з того приводу, що нім. христ.-соціяльна партія приступила до проурядового бльоку, радіє не так зміцненням урядової коаліції, як збільшенням активности тих німецьких партій, які підчас останніх виборів до парляменту втратили багато голосів і мандатів на користь судето-німецької партії Конрада Генляйна. Партія Генляйна робила заходи, щоб відтягнути християнсько-соціяльну партію від участи в уряді, але без ніякого успіху. Цей факт на думку „Прагер Пресси“ є зворотною точкою в житті згаданих трьох німецьких партій, які з дефензиви перед судето-німецькою партією переходять тепер до наступу.

Але це не важне. Для нас цікавий сам підхід чеських державних мужів до своїх меншин, зокремаж до німецької меншини та до проурядових німецьких партій. Хоч німецька меншина втішається у Чехословаччині усіми правами і має змогу розвивати вповні своє національно-культурне та господарсько-економічне життя на всіх ділянках, то проте під впливом далекосяглих змін у державному житті Німеччини по приході до влади канц. Гітлера, нові політичні течії опанували теж поважну частину німецького населення в Чехословаччині. Виявом цих течій була безсумнівно світла перемога нової судето-німецької партії К. Генляйна при минулорічних парляментарних виборах. Одначе чеський уряд не лише не змінив своєї тактики супроти німецької меншини, але навпаки: все залишив по старому. Колишні проурядові німецькі партії не тільки зберегли фотелі в уряді, але й дістали тепер ще одного міністра. Німецькі організації мають і далі велику підтримку держави у всіх своїх добрих починах.

Так поступає культурна держава зі своїми громадянами іншої національности.

В якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили,
щоби двигнути український нарід із теперішнього положення.

Стаття нагороджена на II. економічнім конкурсі „Діла“.

Модне сьогодні гасло „economie dirigée“ якби це можна перекласти, „економічне провідництво“, має своє окреме оправдання для недержавної нації. Бо комуж більше треба ощаджувати кожний ерг національної праці, не затрачувати даремне сил і гроша, кому більше треба планової і систематичної творчости, як не тому, хто позбавлений могутньої помочі й охорони власної державности? Та це „економічне провідництво“ немислиме без основної знайомости іншої галузи людського знання й одного з капітальних предметів навчання новочасних факультетів економії: „економічної географії“. Чогож навчає ця ділянка географічних наук? Вона студіює механізм імпорту й експорту і внутрішню поємність ринку всіх держав світу, стежить за можливостями економічної експанзії, прослідкує географічне розміщення вартісних копалин і справність та спроможність транспорту, коротко: вона слідкує за економічним життям держави у його функції з географією фізичною і політичною даної области. Чогож учить нас, галицьких українців, економічна географія нашої території?

Розгорнім фізичну мапу західно-українських земель та одночасно мапу всієї сьогоднішньої Польщі. Вже перший погляд повчить нас, що наші землі у Польщі це наче трикутник, якого гострий вершок губиться десь повище пінських болот, зате широкою своєю базою він сперся сильно і певно об Карпати, від Криниці на заході аж десь по Кути і Заліщики на сході. Можна сміло сказати, що добра третина нашої національної території у Польщі — це гори або підгіря. Таке, хочби й дуже поверховне прослідкування мапи Польщі (ба навіть і всієї східної Европи) повчить нас ще, що Карпати — це одинокі гори польської держави, коли не рахувати шлеської їх відноги й останній у середущій Европі гірський масив, так, що на схід і північ від них розтягається вже тільки безмежна площина аж по далекі: Крим, Кавказ та Ураль.

Думаю, що у цій специяльній конфіґурації нашої території мусимо, у першу чергу, шукати розвязки питання: в якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили. Ресумуймо вище сказане. Карпати, ця широка база нашого західно-українського територіяльного трикутника, це туристична область держави, що не має гір на своїй території. Кожного року могутня течія людей, що шукають порятунку здоровля чи спочинку, забави чи тільки різноманітности гірських краєвидів, спливає на наші гори. Польська туристика, не враховую тут закордонної, що зрештою сьогодні практично не істнує, йде головно у трьох напрямах: 1) побережжя, 2) Татри—Шлеськ, 3) середні і східні Карпати. Кожного року щонайменше третина всіх туристів 33-мілíонової держави спливає на нашу територію і залишає тут добру пайку своїх цілорічних ощадностей. Завтра, після промощення нових автомобільних шляхів, приїдуть ще й чужинці зі своїми фунтами і франками, чи тільки коронами. Яку користь, питаю, зуміли ми витягнути з цієї дивно корисної географічної ситуації? Мабуть ніяку. Літниска і живці на нашій території здебільша польські й жидівські, навіть прислуга у них спроваджена переважно з міста, а наші гуцули і бойки у кращому разі, миють по пансіонах посуду й обмітають стежки та подвіря.

Чи стан цей нормальний? Чи дійсно конкуренція тут аж така важка і ведення пансіону, готелю чи малої кавярні вимагає аж такої великої специялізації, рутини і знання, що ми, українці, до нього зовсім непридатні? Думаю: є саме навпаки. Конкуренція зі старим рутинованим польсько-жидівським купецтвом по містах, творення нових промислових варстатів у часах затяжної кризи і неістнуючого кредиту куди важчі від суперничання з молодим іще польсько-жидівським готелярством. Зрештою коли там по містах мусимо відвойовувати сильні і від соток літ закріплені позиції, то тут у горах, далеко не все ще зроблено. Скільки ще пансіонів, касин, спортових захистів, кавярень і молочарень не побудовано, хоч їх рентовности ніхто не може ставити у сумнів? Скільки чудових областей і вже відомих, але ще не експльоатованих джерел відкриє аж завтра перед українським підприємцем усі свої туристичні й експльоатаційні можливости, коли буде проведена заповіджена залізниця до одиноких у Польщі манґанових покладів здовж обох Черемошів аж до збочищ Чивчинських гір? Це музика майбутнього, та це майбутнє мусить знайти нас відповідно підготованими й обученими, щоб, хоч на цей раз, не дати себе випередити іншим.

А зорати цей переліг українського національного життя знову не так важко. Думаю, акція наша повинна піти спершу у трьох напрямах. На першому місці ставлю створення: 1) **української готелярської школи.** На цьому місці слід би повитати заповіджений курс п. Чапельської у Підлютому. Та Підлюте може надто далеке для широких кругів наших міщан і міщанок, що повинні виповнити цю школу. Пропоную Львів або Станиславів. Високі кваліфікації фахівців від куховарства і цукорництва булиб найкращою запорукою її доброго розвитку.

Другим завданням булоб: 2) **зорганізувати вже істнуючі сили.** Це булоб у першу чергу **товариство кредитове українських власників та орендаторів пансіонів, а у майбутньому банк,**

що фінансував би кожну корисну ініціятиву у цій ділянці.

Коли ці перші вичислені мною завдання обійдуться без поважнішого ризика, то третє, що про нього зараз буде мова, вимагатиме основної дискусії і застанови. Досвід повоєнних часів учить нас, що зокрема кооперативна форма продукції оправдала себе в Галичині. Чи з огляду на брак одиниць-капіталістів, чи наслідком недостачі технічної і купецької рутини, чи може у висліді специфічних прикмет вдачі галицького українця йому деколи важко приходилось конкурувати в індивідуальній конкуренції з чужим промислом і торговлею. Та скрізь там, де на кооперативних основах збірним, передуманим зусиллям повставали нові варстати праці, висліди були якнайкращі. Чому те, що на 100% оправдало себе в інших господарських ділянках, малоб не вдатися в площині розбудови наших літнищ і живців? Маю на думці: 3) **тип пансіону-тотелю, власність відповідно зорганізованої кооперативи,** якого реклямою і запорукою успіху булиб — зовсім так, як у крамницях Центро- чи Маслосоюзу — чистота, дешевість, солідність.

Іншою запорукою їх успіху булаб віра у власні сили. Чи всі ми надіялися, що Маслосоюзові вдасться опанувати внутрішній галицький ринок? Та прийшло кілька метких, жертвенних одиниць і „неймовірне" стало дійсністю. Саме тому, бо воно зовсім не було неймовірне. Бо при солідній калькуляції, відповідній системі контролі і збереженні основних правил гігієни й техніки неодно ще може вдатися галицько-українській кооперації. Сама природа назначила нам своєрідні економічні завдання в межах польської держави. Пора звернути пильний погляд на наші гори, майбутнє джерело добробуту наших нащадків!

Василь Долішній.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Злучені Держави Північної Америки святкували 160. роковини незалежности.

Італійський уряд призначив марш. Бадольєві досмертну платню у такій висоті, як він брав її на становищі начального вожда у Східній Африці.

Китайського міліонера Чінга, б. міністра скарбу кантонського уряду, хтось застрілив; у цьому добачують політичне вбивство.

Англійський король Едвард VIII. вибирається цього літа на відпочинок до Австрії.

Французька палата послів приймила 357 голосами проти 215-ох закон про державний збіжевий уряд, що має змонополізувати торгівлю збіжжам.

Бандеру і тов. вивезли зі Львова.

В четвер 2. ц. м. вивезли засуджених у недавньому процесі С. Бандеру, Е. Качмарського, Р. Мигаля та І. Малюцу до варшавської вязниці, відкіля їх порозсилають до інших карних заведень за винятком Святого Хреста.

—o—

Заборона кооперативного свята в Збаражі.

Дня 5. липня ц. р. задумував Окружний Союз Кооператив уладити в Збаражі кооперативне свято, получене зі святкуванням 10-ліття повітового кооп. осередка та поробив навіть підготовні заходи до того. Одначе несподівано стрінув такі перешкоди, що був примушений відкликати всі підготовні заходи та зрезиґнувати з уладження свята. Почалося з митарств, які треба було перейти, щоб дістати площу. Управа площі П. В. і В. Ф., яка в початку погодилася вже була відступити Союзові свою площу під свято, з невияснених причин відкликала свою згоду на те. Коли ж Союз дістав площу на вигонах за містом, адміністраційна влада категорично відмовилась дати дозвіл відбути свято на згаданій площі, бо — мовляв — не можна ручити за публичний спокій..

Ліґа Націй припинила санкції.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. На кінцевому засіданні збори Ліґи Націй приняли обі резолюції (про кінець санкцій та проект ревізії пакту) 44-ма голосами проти одного — абісинського; 4 делеґації стрималися від голосування. Внески абісинської делеґації відкинено.

ДАНЦІҐ ПРОТИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. На засіданні Ради Ліґи Націй президент сенату Данціґу Ґрайзер гострим тоном заатакував високого комісаря Ліґи Націй Леснера та саму Ліґу, доказуючи, що її зверхність є для вільного міста лише зайвим тягарем. Рада взяла вис. комісаря в оборону. Ґрайзер покинув салю нарад з гітлерівським поздоровленням. Рада покликала до життя комітет з трьох представників Англії, Франції та Португалії, що має слідкувати за положенням у Данціґу.

„Хаос у Франції триває дальше".

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. У Франції страйкує тепер 120.000 робітників. Не зважаючи на збірні умови, вибухають щораз то нові страйки. Прим. у Марсель вибух окупаційний страйк у друкарнях, також у Байон і Біяріц часописи не появилися. У Ліль робітники обсадили одну прядільню і тримали її директора кілька годин замкненого. У Руен вибух страйк ґаражевих робітників і т.д.

„Лер Нувель" реєструє ці події, звертаючи увагу на заяву уряду, мовляв: страйк уже зліквідований. „Хаос дальше триває — пише цей часопис. — Є в цьому щось ненормального, публична опінія починає непокоїтися".

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ СТРАЙК У ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН, 6. 7. ПАТ. Як протест проти нових постанов щодо продажі бензини вчора стримано у цілій Швайцарії самоходовий і мотоциклевий рух.

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРҐ.

Голос, що промовляє до серця.

Чотири роки була Сильвія заміжня; за ввесь той час вона дзвонила до свого чоловіка вполудні до його бюра. Спочатку були це любовні телефонічні короткі речення, пізніше запити і відповіди, далі ділові справи, а тепер від шести місяців Сильвія відчувала зовсім виразно, що ті розмови стають щораз меншою потребою, бо і не мала вона про що розмовляти.

Нераз минав тиждень і два, заки вона перша підійшла до телефону. З деяким схвилюванням чекала вона, чи Павло сам не спитає її перший, чому вона не телефонує. Минуло два тижні і Павло не спитав її ні разу. Може не хотів своїм питанням нарушити гарного спомину її щасливого подружжя.

Одного дня Сильвія знову задзвонила до Павлового бюра. Його не було при телефоні, щойно за хвилину його покликали.

— Чи то ти Сильвіє? — спитав утомленим голосом.

Сильвія в доброму настрою засміялась:

— Звідки? Яка Сильвія? Чи так називається та дама, на яку ви ждете, пане директоре?

Хвилина мовчанки; після цього той самий голос, але вже у веселішому тоні:

— Вибачте, з ким маю приємність?

— Вгадайте?

— Не маю поняття!

— Розумію, що мого голосу ви не знаєте. Але знаєте напевне. Зі мною, правда, ви досі не говорили, але вже раз звернули на мене увагу...

навіть дуже

— Ага! Може це та чудова дама з автобусу? — почула Сильвія у слухавці голос Павла вже зовсім змінений, ніжний і теплий. — Невже ж це справді та моя чудова незнайома сусідка!

Сильвія глибоко відітхнула:

— Нарешті ви відгадали.

— О, яку прегарну ідею мали ви, що до мене зателефонували! Дуже вам дякую. Але звідки ви знали, хто я такий?

— Я звернулась за інформаціями. Зрештою, маємо спільних знайомих. Навіть в автобусі були такі. Але не маєте чого тішитись. Я не шукаю ніякої знайомости. Я хотіла тільки почути ваш голос, щоб переконатись, чи він відповідає тому враженню, яке я виробила собі на підставі вашого вигляду.

— Но, і..? Ви дуже розчаровані? — спитав директор з деякою тремою.

— Ні, я не розчарувалась.

— Дозвольте і мені сказати, що за останніх шість тижнів я ввесь час мріяв про вас, за кожним разом, коли зустрічав вас в автобусі. І мушу вам признатись, що я щодня вранці стаю на тому самому місці, щоб не пропустити автобусу. Коли вас нема, то я чекаю, поки не прийде другий.., і третій.. І то тільки на те, щоб мати приємність десять хвилин їхати з вами в тому самому возі і щоб дивитись на вас.

— Зовсім, як ґімназист, пане директоре..

— Ах, як ви чудово вмієте вести розмову.

— Це вам так тільки здається в телефоні.

— О, вибачте! Я вмію оцінити вартість жінки. Одно речення, одніське слово мають нераз більше значіння, ніж найдовша розмова. І не хочу повірити, щоб ви тільки так з цікавости телефонували до мене. Ми мусимо десь зустрітись.

— Виключене. І на доказ, що я не шукаю знайомости, не буду більше їхати автобусом. Можете мене там не шукати.

— Алеж пані!..

— Сильвія засміялась і повісила слухальце. Три дні пізніше знову зателефонувала до Павла.

— Відгадайте, хто говорить? — спитала вона веселим голосом.

Він не вагаючись, відповів радісно:

— Дама з автобусу.

— Браво! Це вже поступ.

— Хто раз чув ваш голос, той не може його ніколи забути.

— Це для мене велика новина. Мушу вірити, що ви починаєте мною цікавитись. Чи за ті останні три дні ви не їхали автобусом?

— Ні. Від коли ви мені сказали, що більше автобусом не поїдете, я їду автом своєї фірми.

— Дуже мені приємно, що ви мене послухали.

— Для вас можу зробити все. Але дайте мені нагоду доказати свою добру волю.

— Що ви собі уявляєте? Наша знайомість мусить скінчитися на телефонічних розмовах.

— У це я не можу повірити. У вашім голосі є так багато ніжности та доброти. Ви не належите до тих жінок, що тільки фліртують, щоб забити свою нудьгу. Ви жінка з поважною душею і в вашім голосі можна відчути велику тугу за справжнім коханням.

— І все те ви відчуваєте в моїм голосі?

Павло попав у мрійливий настрій:

— Так! Тепер я вже пізнав вас і не маю ніяких сумнівів. Мусите мені сказати, де і коли ми зустрінемось.

— Ні, ні! Я волію вам написати

І Сильвія скінчила на цьому розмову.

Від того часу, коли він приходив пізно вечір до хати, розмовляла вона з ним більше, ніж досі. Хотіла переконатись, чи він нічого не підозріває. Але в його поведінці, трохи надутім, скритім настрою нічого не вказувало на те, що він догадується щонебудь.

Кілька днів пізніше написала вона до нього

Свята в краю.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗДВИГ У РОЖНІТОВІ.
(Посвячення нового величавого дому Районової Молочарні).

Дня 5. ц. м. був у Рожнітові величавий здвиг підгірян з нагоди посвячення нового великого дому Районової Молочарні. Великий поверховий дім молочарні панує над цілою околицею під Рожнітовом. Це модерна молочарська фабрика, в котрій переробляється молоко з 27 довколичних сіл.

На свято прибули масово селяни з цілої Рожнітівщини — дуже обережно числячи було **понад пять тисяч учасників** свята. Свято розпочалося Службою Божою, відслуженою о. мітр. О. Бзюком в асисті духовенства цілої округи. По Службі Божій пішли учасники походом на чолі **з делегатами** краєвих і повітових установ під молочарню, де відбулася дефіляда. По посвяченні дому зачалася академія. Перший привитав гостей голова Надз. Ради Р. М. д-р **Р. Курбас**. Директор молочарні **інж. Гр. Паляниця**, що вложив найбільше труду при будові, в коротких словах розповів історію молочарні, яка за кілька літ праці дійшла до селянської моторової молочарської фабрики. Після того о. прелат **Л. Куницький** промовив іменем духовенства. Посол округи **Д. Великанович** витав від У. Н. Р. кооперативних працівників з їх досягненням. Від Р.С.У.К. промовив пос. **В. Пеленський**, що загрівав до дальшої праці селян підгірян. Іменем молочарської краєвої централі „Маслосоюз" виголосив палку промову дир. інж. **А. Палій**. Дир. **Рубчак** промовляв від кооперації Калущини. Опісля йшли привіти від кооператив, читалень і „Лугів". Привіти переплітали хорові продукції.

Це величаве свято кооперації Рожнітівщини є черговим доказом великої творчої сили нашого села.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ГАЙЛЄ СЕЛЯССІЄ ВИЇХАВ З ЖЕНЕВИ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Гайле Селяссіє виїхав до Льондону з послом Мартіном та расом Кассою. Рас Насібу і абіс. посол з Анкари виїдуть з Женеви нині або завтра.

Чехословацький премієр про Закарпаття.

У праському сенаті виголосив прем. Годжа довшу промову, у якій м. ін. заатакував провідника партії судетських німців Генляйна, а опісля торкнувся Закарпаття.

„З приязною симпатією — сказав він — слідимо моральний, господарський та культурний розвиток населення Закарпаття. За 16 літ удалося під проводом і покровом республики вщіпити народові Закарпаття вміння користуватися громадянськими правами. Вдалося теж зменшити число неграмотних з 265.739 в 1921. р. на 155.911 в 1930. р. та збільшити дохід з хліборобства, що в тому краю є передумовиною всякого промислового, торговельного та культурного розвитку. З вдоволенням глядимо, як молоде „карпаторуське" покоління щасливо розвиває вроджені здібности народу і стає спосібне перейняти відповідальність за провід та управу свого народу. Це пізнання дає республиці щасливу нагоду дальше ініціятивно продовжувати праці над цілковитим введенням у життя засад конституції у повній згоді з загальнодержавними й карпаторуськими інтересами.

Арештування „еспанської фалянґи".

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Поліція відкрила недалеко Мадриду тайні збори фашистівської „еспанської фалянги". За минулий тиждень арештували чимало членів цієї організації з великим обтяжливим матеріялом; їм закидують організування страйків.

БАРСЕЛЬОНА СПАРАЛІЖОВАНА СТРАЙКАМИ І ТЕРОРОМ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 7. ПАТ. Положення у місті погіршується з дня на день: страйки обіймають щораз то нові царини промислу й торговлі, акти терору й саботажу щораз частіші. Недавно хтось застрілив британського громадянина, директора фабрики коронок, де тепер вибух страйк.

КІНЕЦЬ СТРАЙКІВ.

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Мін. внутр. справ заявив, що покінчився страйк залізничників у Вілянуева де Кастельон та рільних робітників у пров. Льогроно.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

IV. виказ.

Земельний Банк Гіпотечний, Львів зол. 100.— і кличе: Центросоюз у Львові та Украінбанк у Тернополі.

Фабрика Свічок „Керос" зол. 100.— і кличе: Фабрику О. Левицька і С-ка і Фабрику кілків „Дендра" у Львові.

Кооперативний Союз, Сокаль — зол. 20.— і кличе: Повітовий Союз Кооператив, Жовква і Повітовий Союз Кооператив, Рава Руська.

Інж. Павло Дурбак, Львів — зол. 5.— і кличе: пп. Михайла Стефанівського й інж. Ярослава Стефановича зі Львова.

В. Л. Лонкевич, Тернопіль — зол. 5.

Інж. Іван Марковський — зол. 3.— і кличе: радн. Омеляна Булика зі Львова і п. Миколу Ковалиська зі Стрільбич.

Проф. Михайло Пащак, Перемишль зол. 2.— і кличе: о. Івана Ліщинського з Глиниць і дра Миколу Бажалука зі Сянока.

М-р Роман Шопа, Катовиці зол. 10.— і кличе: о. Мирона Колтунюка з Жукова і п. Миколу Козориса з Любачева.

Каролина Марковська зі Стрільбич зол. 2.— і кличе: інж. Морозову зі Старого Самбора і п. Ірину Мартинцеву з Осмолоди.

Д-р Роман Мармаш, Львів зол. 2.— і кличе: д-ра Богдана Карпевича з Рави Руської і м-ра Юрія Старосольського зі Львова.

о. Володимир Мармаш, Зашків зол. 2.— і кличе дир. Михайла Коновальця із Зашкова й о. дек. Омеляна Радавкевича з Вишенки Великої.

Марта Доскочинська, Львів зол. 1.50 і кличе: Іванну Кітівну, Катрю Хомякову, Зену Кравцівну, Дарію Лотоцьку, Славу Смішківну і Волод. Байталу.

Дир. Теодор Мартинець, Станиславів зол. 5.— і кличе: д-ра Льва Голінатого і д-ра Антона Перегінця зі Станиславова.

Д-р Іван Копач, Львів зол. 3.— і кличе: радн. Йосифа Дрималика і візитатора д-ра Володимира Левицького зі Львова.

Д-р Павло Кривуцький, Львів зол. 4.— і кличе: дир. Володимира Сінгалевича і дир. Степана Волошиновського зі Львова.

Мосора Галя, Синевідсько Вижне зол. 8.— і кличе: о. Р. Рабія з Юносець та о. Омеляна Горчавського зі Львова.

листа, змінивши письмо, хоч не так дуже, щоб воно було зовсім ріжне. Свій стиль, яким вона писала всі свої листи як його наречена, затримала вона і тепер. Її лист вийшов зовсім такий як пять літ тому, після того, як вони ближче познайомились в одному товаристві.

Сильвія дістала від Павла негайну відповідь на шифру посте-рестанте:

„Чудова Пені! Ще й досі відмовляєте мені щастя познайомитись з Вами. Спочатку був я захоплений Вашою появою в автобусі, потім Вашим голосом у телефоні. А тепер сиджу як гімназист перед Вашим листом і з нечуваною насолодою вдивляюсь у слова, які Ви мені прислали. Я розуміюсь на графольогії. Письмо може сказати багато. Я можу відчитати з нього велику жіночу ніжність та безконечність у відношенні до тих, яких Ви любите. О, я не помиляюсь! Можу присягнути, що Ви могли би стати найкращою товаришкою життя! І тому я так довго не дам Вам спокою, доки Вас не віднайду. Ви не можете втікати передімною. Та ще цікавіший від того Вашого письма — Ваш голос. Повірте мені, що я ще ніколи не чув таких гарних і глибоких слів від ніякої жінки. Прошу Вас дуже дати мені звістку, коли я матиму те щастя, щоб Вас побачити".

Замісць відповіди, вона зголосилась до нього на другий день телефоном.

— Ах, це ви! — крикнув він.

— Я дістала Ваш лист... Дуже гарний. Повний туги...

О, як Ви вмієте точно відчувати! Так, повний туги! Туга кричить у моєму серці...

— Тепер я майже рішена особисто познайомитись з вами. Але дуже боюсь, щоб ви не були розчаровані щодо моєї особи.

— Розчарований? Як ви можете!

— То обіцяйте мені, що без огляду на те, яка я поправді, ви не розчаруєтесь мною?

— Обіцяю.

— Отже завтра в четвертій пополудні при останній зупинці автобусу. Нехай буде та сама дорога, на якій ми зустрілись уперше.

— Дякую. Четверта! Я буду точно.

Увечір спитала Сильвія свого чоловіка:

— Ти коли завтра вийдеш з бюра?

Він трохи збентежився.

— Завтра? Ах, добре, що ти мене спитала. Прийду мабуть трохи пізніше... можу навіть дуже спізнитись. Мушу ще перед вечірнім засіданням перевести одну розмову. Можеш на кожний випадок не чекати на мене. І не потребуєш хвилюватись, коли спізнюсь.

— Я спитала тому, що я теж мушу вийти. Добре складається, що не потребую на тебе чекати.

На другий день Сильвія вийшла в четвертій годині з автобусу на останній зупинці. Павло вже чекав там. Коли він її побачив, поблід і пробував сховатись за стовп з годинником. Але Сильвія просто підійшла до нього і подала йому руку. Хвилину мовчали. Вона перша всміхнулась і сказала:

— Ти обіцяв мені, що не будеш розчарований, без огляду на те, якою я буду.

Павло все ще мовчав збентежений. Нараз обличчя його прояснилось і він сказав самовпевнено:

— Невже ти справді думала, що я не пізнав твого голосу? Чи міг я не пізнати такого ніжного, єдиного у світі голосу, що промовляє до глибини серця?

Важко було Сильвії повірити, що він пізнав її. А проте повірила. Бо жінка, яка кохає, вірить чоловікові навіть тоді, коли він каже неправду.

Перекл. *п. б.*

Свята в краю.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗДВИГ У РОЖНІТОВІ.

(Посвячення нового величавого дому Районової Молочарні).

Дня 5. ц. м. був у Рожнітові величавий здвиг підгірян з нагоди посвячення нового великого дому Районової Молочарні. Великий поверховий дім молочарні панує над цілою околицею під Рожнітовом. Це модерна молочарська фабрика, в котрій переробляється молоко з 27 довколичних сіл.

На свято прибули масово селяни з цілої Рожнітівщини — дуже обережно числячи було **понад пять тисяч учасників** свята. Свято розпочалося Службою Божою, відслуженою о. мітр. О. Базюком в асисті духовенства цілої округи. По Службі Божій пішли учасники походом на чолі з делегатами краєвих і повітових установ під молочарню, де відбулася дефіляда. По посвяченні дому зачалася академія. Перший привитав гостей голова Надз. Ради Р. М. д-р **Р. Курбас**. Директор молочарні **інж. Гр. Паляниця**, що вложив найбільше праці при будові, в коротких словах розповів історію молочарні, яка за кілька літ праці дійшла до селянської моторової молочарської фабрики. Після того о. прелат **Л. Куницький** промовив іменем духовенства. Посол округи **Д. Великанович** витав від У. Н. Р. кооперативних працівників з їх досягненням. Від Р.С. У.К. промовив пос. **З. Пеленський**, що заохочував до дальшої праці селян підгірян. Іменем молочарської краєвої централі „Маслосоюз" виголосив палку промову дир. інж. **А. Палій**. Дир. **Рубчак** промовляв від кооперації Калущини. Опісля йшли привіти від кооператив, читалень і „Лугів". Привіти переплітали хорові продукції.

Це величаве свято кооперації Рожнітівщини є черговим доказом великої творчої сили нашого села.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ГАЙЛЕ СЕЛЯССІЄ ВИЇХАВ З ЖЕНЕВИ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Гайле Селяссіє виїхав до Льондону з послом Мартіном та расом Кассою. Рас Насібу і абіс. посол з Анкари виїдуть з Женеви нині або завтра.

Чехословацький прем'єр про Закарпаття.

У праському сенаті виголосив прем. Годжа довшу промову, у якій м. ін. заатакував провідника партії судетських німців Генляйна, а опісля торкнувся Закарпаття.

„З приязною симпатією — сказав він — слідимо моральний, господарський та культурний розвиток населення Закарпаття. За 16 літ удалося під проводом і покровом республіки вщіпити народові Закарпаття вміння користуватися громадянськими правами. Вдалося теж зменшити число неграмотних з 265.739 в 1921. р. на 155.911 в 1930. р. та збільшити дохід з хліборобства, що в тому краю є передумовиною всякого промислового, торговельного та культурного розвитку. З вдоволенням глядимо, як молоде „карпаторуське" покоління щасливо розвиває вроджені здібности народу і стає спосібне перейняти відповідальність за провід та управу свого народу. Це пізнання дає республіці щасливу нагоду дальше ініціятивно продовжувати праці над цілковитим введенням у життя засад конституції у повній згоді з загальнодержавними й карпаторуськими інтересами.

Арештування „еспанської фаланґи".

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Поліція відкрила недалеко Мадриду тайні збори фашистівської „еспанської фаланґи". За минулий тиждень арештували чимало членів цієї організації з великим обтяжливим матеріялом; їм закидують організування страйків.

БАРСЕЛЬОНА СПАРАЛІЖОВАНА СТРАЙКАМИ І ТЕРОРОМ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 7. ПАТ. Положення у місті погіршується з дня на день: страйки обіймають щораз то нові царини промислу й торговлі, акти терору, й саботажу щораз частіші. Недавно хтось застрілив британського громадянина, директора фабрики коронок, де тепер вибух страйк.

КІНЕЦЬ СТРАЙКІВ.

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Мін. внутр. справ заявив, що покінчився страйк залізничників у Віллянуева де Кастельон та рільних робітників у пров. Льогроно.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

IV. виказ.

Земельний Банк Гіпотечний, Львів зол. 100.— і кличе: Центросоюз у Львові та Українбанк у Тернополі.

Фабрика Свічок „Керос" зол. 100.— і кличе: Фабрику О. Левицька і С-ка і Фабрику кілків „Дендра" у Львові.

Кооперативний Союз, Сокаль — зол. 20.— і кличе: Повітовий Союз Кооператив, Жовква і Повітовий Союз Кооператив, Рава Руська.

Інж. Павло Дурбак, Львів — зол. 5.— і кличе: пп. Михайла Стефанівського й інж. Ярослава Стефановича зі Львова.

В. Л. Лонкевич, Тернопіль — зол. 5.

Інж. Іван Марковський — зол. 3.— і кличе: радн. Омеляна Булика зі Львова і п. Миколу Ковалиська зі Стрільбич.

Проф. Михайло Пащак, Перемишль зол. 2.— і кличе: о. Івана Ліщинського з Глиниць і дра Миколу Бажалука зі Сянока.

М-р Роман Шопа, Катовиці зол. 10.— і кличе: о. Мирона Колтунюка з Жукова і п. Миколу Козориса з Любачева.

Каролина Марковська зі Стрільбич зол. 2.— і кличе: інж. Морозову зі Старого Самбора і п. Ірину Мартинцеву з Осмолоди.

Д-р Роман Мармаш, Львів зол. 2.— і кличе: д-ра Богдана Карпевича з Рави Руської і м-ра Юрія Старосольського зі Львова.

о. Володимир Мармаш, Зашків зол. 2.— і кличе дир. Михайла Коновальця із Зашкова й о. дек. Омеляна Радзикевича з Вишенки Великої.

Марта Доскочинська, Львів зол. 1.50 і кличе: Іванну Кітівну, Катрю Хомякову, Зеню Кравцівну, Дарію Лотоцьку, Славу Смішківну і Волод. Байталу.

Дир. Теодор Мартинець, Станиславів зол. 5.— і кличе: д-ра Льва Голіната і д-ра Антона Перегінця зі Станиславова.

Д-р Іван Копач, Львів зол. 3.— і кличе: радн. Йосифа Дрималика і візитатора д-ра Володимира Левицького зі Львова.

Д-р Павло Кривуцький, Львів зол. 4.— і кличе: дир. Володимира Сінгалевича і д-р Степана Волошиновського зі Львова.

Мосора Галя, Синевідсько Вижне зол. 3.— і кличе: о. Р. Рабія з Юровець та п. Омеляна Горчаківського зі Львова.

листа, змінивши письмо, хоч не так дуже, щоб воно було зовсім різне. Свій стиль, яким вона писала всі свої листи як його наречена, затримала вона і тепер. Її лист вийшов зовсім такий як пять літ тому, після того, як вони ближче познайомились в одному товаристві.

Сильвія дістала від Павла негайну відповідь на шифру посте-ресталте:

„Чудова Пені! Ще й досі відмовляєте мені щастя познайомитись з Вами. Спочатку був я захоплений Вашою появою в автобусі, потім Вашим голосом у телефоні. А тепер сиджу як гімназист перед Вашим листом і з нечуваною насолодою вдивляюсь у слова, які Ви мені прислали. Я розуміюсь на графольогії. Письмо може сказати багато. Я можу відчитати з нього велику жіночу ніжність та безконечність у відношенні до тих, яких Ви любите. О, я не помиляюсь! Можу присягнути, що Ви могли би стати найкращою товаришкою життя! І тому я так довго не дам Вам спокою, доки Вас не віднайду. Ви не можете втікати переді мною. Та ще цікавіший від того Вашого письма — Ваш голос. Повірте мені, що я ще ніколи не чув таких гарних і глибоких слів від жадної жінки. Прошу Вас дуже дати мені звістку, коли я матиму те щастя, щоб Вас побачити".

Замісць відповіди, вона зголосилась до нього на другий день телефоном.

— Ах, це ви! — крикнув він.

— Я дістала Ваш лист... Дуже гарний. Повний туги...

О, як Ви вмієте точно відчувати! Так, повний туги! Туга кричить у моєму серці...

— Тепер я майже рішена особисто познайомитись з вами. Але дуже боюсь, щоб ви не були розчаровані щодо моєї особи.

— Розчарований? Як ви можете!

— То обіцяйте мені, що без огляду на те, яка я поправді, ви не розчаруєтесь мною?

— Обіцяю.

— Отже завтра в четвертій пополудні при останній зупинці автобусу. Нехай буде та сама дорога, на якій ми зустрілись уперше.

— Дякую. Четверта! Я буду точно.

Увечір спитала Сильвія свого чоловіка:

— Ти коли завтра вийдеш з бюра?

Він трохи збентежився.

— Завтра? Ах, добре, що ти мене спитала. Прийду мабуть трохи пізніше... можу навіть дуже спізнитись. Мушу ще перед вечірнім засіданням перевести одну розмову. Можеш на кожний випадок не чекати на мене. І не потребуєш хвилюватись, коли спізнюсь.

— Я спитала тому, що я теж мушу вийти. Добре складається, що не потребую на тебе чекати.

На другий день Сильвія вийшла в четвертій годині з автобусу на останній зупинці. Павло вже чекав там. Коли він її побачив, поблід і пробував сховатись за стовп з годинником. Але Сильвія просто підійшла до нього і подала йому руку. Хвилину мовчали. Вона перша всміхнулась і сказала:

— Ти обіцяв мені, що не будеш розчарований, без огляду на те, якою я буду.

Павло все ще мовчав збентежений. Нараз обличчя його прояснилось і він сказав самовпевнено:

— Невже ти справді думала, що я не пізнав твого голосу? Чи міг я не пізнати такого ніжного, єдиного у світі голосу, що промовляє до глибини серця?

Важко було Сильвії повірити, що він пізнав її. А проте повірила. Бо жінка, яка кохає, вірить чоловікові навіть тоді, коли він каже неправду.

Перекл. *а. б.*

Присилайте передплату!

Калинович Володимир Львів зол. 5.— і кличе сина Романа і свояка Володимира Калиновича.

Володимир Онуфрик, Львів зол. 5.—

Михайло Білик, Львів зол. 2.—

Проф. Дарія Навроцька зол. 10.— і кличе проф. Сабину Сидорович і проф. Оксану Суховерську.

В. Панкевич 3 зол. і кличе: Теодора Елішовського і ф. Лавківницького у Львові.

О. Вальківна — 3 зол. і кличе: дир. Волод. Горуха і ред. Романа Голіяна.

Семен Шуст — зол. 1.— і кличе: Василя Крису в Піддубцях, Льва Штайнберга й Івана Дядька.

Волод. Квасниця — зол. 1.— і кличе: Василя Центегевича, Марію Ганкліяну й Ірену Коваликівну.

Роман Кміцикевич — зол. 2.— і кличе: Волод. Кміцикевича, Земельний Банк та Гриця Герасимчука, Нар. Торговля.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15.

—o—

Острів Тулиголовський.

I.

Куди око гляне — двірські лани. — „Ні українців, ні поляків“. — Жалібна процесія. — Вертеп священника в Конюшках Корол. — Незвичайні похорони. — Звідки пішов початок. — Масові зміни обряду. — 375 моргів землі на 183 родини! — Безуспішні агрономічні виклади. — Основою життя народу — земля.

Доїзджаю до Рудок. По одній і другім боці залізничого шляху видно одностайні широкі лани. До них немов гнізда прилїпились села. Місцями до тої лінії, де замикається небосхил, видно тільки один лан.

В Рудках у Повітовім Союзі Кооператив довідуюся, що осередком подій з 2. липня ц. р. є фільварок Острів Тулиголовський та громади Конюшки Тулиголовські і Конюшки Королівські, тож їду туди. За містом знову двірські лани. Біля них вигнутими каблуками повідались у себе селянські загони по півтора метра широкі або розсілились по полі килимами малі зелені грядки. Їду майже 2 кільометри попри самі двірські поля.

Доїзджаю до Острова Нового. Зустрічаю чотирьох косарів на сіножаті і розпитую про вчорашні події. Роскавують, що вчора (1. липня) на фільварку в Острові Тулиголовськім страйкуючі люди хотіли прогнати бойків, спроваджених до роботи, поліція бойків боронила і стріляла до людей. Збирається довкола мене громада господарів і жінок. „Пане — заводить жінка — в Потірцях убили 121 людей, в Чайковичах б'ються люди з військом, що з нами буде, де ми маємося діти?“, „Ми за 70 гр. від ранку до ночі робити не будемо, бохонець хліба коштує 45 гр., а нас у дома семеро, я з жінкою і дітей пятеро“ — перебиває дядько, що перед хвилиною пристанув до нас. І далі мій серший інформатор роскавує мені про селянську нужду та згодом переходить на польську мову Виясняю йому, що я український посол. „Е, пане, у нас тепер нема ні поляків ні українців, народ порозумів справу, зєднався те подав собі руки і того вони злякались“ — відповідає різко другий косар. Питаюсь куди дорога до Конюшок Королівських і Тулиголовських, запрошую туди своїх нових знайомих і прощаюсь. Минаю Острів Новий. На горі новозбудований костел на ньому напис: „Dom mój — dom modlitwy jest“ Далі польська кооператива і двірський млин; не бачу ніякого українського напису, церкви нема. Острів Новий — громада в 3/4 частинах польська.

За чверть години наближаюсь до Конюшок Королівських, ліворуч залишаю сусідні Конюшки Тулиголівські. Передімною стоїть громада людей з чорними хоругвами та церковними іконами. Не чути співів, ні розмови. Не відомо: похорон це, чи церковна процесія. В селі край дороги розсілось кільканадцять парубків. Сидять теж тихо, без розмови. Витаюся — ніхто не відповідає, крім одного старшого господаря. На мості поспирались ліктями жінки і мовчки дивляться кудись далеко. Виняткою тільки здоровлять нас непривітно старші господарі.

Заїзджаю біля церкви на подвіря приходства. Вже пізний вечір. Не бачу мешкання пароха і питаюсь, де тут мешкає священник. Виходить напроти мене пані дому і далі о. парох, запрошуючи до низенької, малої будівлі, що має вигляд вертепу. „Ось тут ми покищо мешкаємо, бо приходський дім щойно будується, а це давній шпихлір. На докінчення дому гроші збираються поволі, бо люди тепер не мають нівідки на конкуренцію“ — виправдується о. Тимчишин. Дізнаюся, що поміж сімох убитих двох було з Конюшок Королівських; поліція не видала ще тлінних останків убитих і десь небавом їх мають привести та зараз опісля відбудуться похорони. Сідаємо під шпихлірем і починається наша розмова про вчорашню трагедію, її тло, причини, початок, акторів, наслідки.

Було чверть на десяту годину вечором, як обізвались церковні дзвони, що приїхали вже до села небіщиків. За о. парохом подався я до церкви. По дорозі, познайомившись зі мною, витали мене господарі з незвичайною ввічливістю. В церкві розступились зібрані громадяни і провели мене на місце перед установленими домовинами. Правився довгий сільський похорон. Біля мене стояла дівчинка убитого Миколи Репетила і заходилась від плачу. Йдемо на „послідне цілованіє“. Хвилюється людська лава довкола домовин, тиснуться до них люди і проходять одні за одними, мущини, жінки, всі чорні з виду, змарнілі, бось поміж ними маленькі діти з переляканими чи радше счудованими личками. Беруть парубки домовини на плечі, йдемо на цвинтар. Біля мене за домовинами по обох боках ідуть два ґазди, кождий з великою свічкою в руках та освічують передімною дорогу, шукають за кожною грудкою чи ямкою, щоб я не спотикнувся, хоч я заєдно від тої їх зворушливої чемности всю дорогу вибрепрошуюсь. За голосінням мало чути голос дзвонів. Сільський цвинтар — і кінець похорону, який трудно описувати.

З цвинтаря йдучи, згадують місцеві громадяни покійних. Убитий Павло Химин (літ 29) був здоровий, сильний і дуже роботящий парубок, добрий для своєї старенької мами. Куля поцілила його, як стояв здалека від юрби, що напирала на фільварок. Микола Репетило (літ 54) залишив жінку і троє дітей. Дуже жалували його господарі, що все своє життя „не мав навіть коровини“.

Вернувшись з похоронів, сіли ми з пан отцем та його панею докінчувати перервану розмову.

— Те все, що сталося — оповідає о. Тимчишин — взяло свій початок з Холопів. Холопи — чисто польська громада і там є осередок доволі сильної в рудецькому повіті організації польських людовців. Там створено в червні цього року головний комітет для страйкової акції, який поширив свою діяльність на цілий повіт. У тій акції брали особливо живу участь сусідні Тулиголови, теж польська громада. Перед двацятькількома роками була там ще одна третина українців, тепер є їх тільки чотири родини, — всі інші перейшли на латинський обряд, бо тодішній їх парох надто безоглядно стягав від них церковну конкуренцію, яку з трудном приходилося їм заплатити. В 1923 р. напр. перейшла в цілости на латинський обряд інша громада в рудецькому повіті, Черняхів, якого населенню обіцяли, що за те між нього розпарцелюють більшу посілість. Переходить теж на латинський обряд фільварочна служба під загрозою

о. О. ПРИСТАЙ. 55

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

В означеному дні зявилося на мітінгу всіх 12 кураторів (шість галицьких і шість закарпатських). Після касового місячного справоздання, встав куратор Лесівка, пословаччений парохіянин „греко-кафтоличеського обрядку“ і почав мені дорікати, розуміється, словацькою мовою. Мовляв, я не знаю, що „псалом“ треба так писати, як є надруковано в євангелії. А евангелія писав сам Ісус Христос. Тому, як я міг „двецом хуториць іншак“?! Дебата закінчилася на нічім. Проте угрорусини твердо захищали свого кантора й на їхньому мусіло стати.

В тій самій місцевості виступив інший угрорусин на кураторському мітінгу безпосередньо по Великодні й закинув мені, що з мене поганий „пуп“ (піп)... Бо у Світлий Понеділок я не читав на утрені св. Євангелії.

Хоч ця історія не належить уже до дяківської сфери, але імовірно її викликав пан кантор.

•

В 1909—10. році пережив я ще ліпшу пригоду у Скрентоні, де поруч угроруської була також чисто галицька парохія. Тут на посаді дяковчителя був громадянин Підсадочний; чорнявий, середнього росту, трохи пригорблений і завжди задуманий. Він був в Америці вже вдруге. Вперше побув тут кілька літ, заробив трохи грошенят і вернувся до Галичини. Дякував у Княгиничах в о. А. Пеленського, зразкового пароха і народнього діяча. Він доручив Підсадочному теж провадити в селі кооперативну крамницю. Дяк був задоволений, бо мав побічний заробіток, а грошей потребував чимало: мав семеро дітей.

Біда спокусила Підсадочного ще раз спробувати щастя за океаном. Хотів там доробитися маєтку, щоб потім вернутись до родини й порядно загосподарюватися. В Америці звернувся він до мене за посадою, бо знав мене ще із Старого Краю. Саме тоді я потребував дяка, організуючи в Скрентоні другу греко-католицьку парохію. Перша, це була угроруська, що існувала вже десять років. Від неї відокремилися галицькі українці, бажаючи мати власного священика, щоб слухати слово Боже у рідній мові, а не в покаліченій старословянсько-словацько-мадярській.

Підсадочного я радо прийняв на дяка і ми разом працювали дальше над організацією молодої парохії. Спочатку все йшло досить гарно. До парохії прибувало щораз більше свіжих родин і церква кожної неділі щораз густіше заповнялася вірними. До нашої вечірньої школи записалося багацько дітей і їх почав учити Підсадочний, що зорганізував вже хор і взявся підготовляти аматорську театральну виставу.

Я радів з моїм дяком нашими успіхами. Зближалася пора річного парохіяльного мітінгу. На нього ждали ми спокійно, бо все було в порядку. Парохія існувала всього півроку, проте на мітінгу була повна саля людей. Касовий звіт був головною точкою програми. По нім почалася нарада, чи пак диспута. Підчас неї підвівся парохіянин Мрикало, родом з Конюх бережанського повіту, та ні сіло ні пало став нарікати на Підсадочного; заявив, що йому треба виповісти посаду і прийняти іншого на його місце.

Всі остовпіли. Сердега дяк зірвався на ноги, як опарений, ухопився за голову і малощо не крикнув: „Щож властиво можете мені закинути?“

Я дозволив Мрикалові виговоритися до кінця. Однак щойно він сів, встав таки зараз за ним другий емігрант з Конюх і таксамо плів ні вдвоє ні втроє. Потім говорив ще один конюський земляк; всі три домагалися нового дяка.

Врешті забрав також я голос, як номінальний (лише з імени) предсідник парохії. Старався я зясувати людям, що можу, як священик, найліпше оцінити вартість дяка.

Не знав я і навіть не причував, що гурт крикунів з Конюх змовився проти Підсадочного, щоб прогнати його, а дати дяківську посаду свому односільчанинові. Цей звався Сінгалевич і був на заробітках у Прусах. Мабуть йому не подобалося там і він захотів дістатися до Америки. Він листувався із своїми земляками у Скрентоні, що на власну руку запропонували йому дяківство. Свою обіцянку хотіли дотримати і підняли бучу вже на першім мітінгу щойно народженої парохії.

Люди притакували на мої виводи і здавалося, що справа вже покінчена. Нараз Мрикало почав доказувати, що Підсадочний не сповняє своїх обовязків. Не штука брати з церкви гроші, вигукував злобним тоном Мрикало, „а перед церквою навіть не позамітати снігу зі сайдвоку й степсів...“[1]).

Снігу тієї зими не було, лише одного ранку трохи забілілася земля, наче від інею. І цей закид я відбив. Але тоді видвигнув товариш Мрикало нову справу. Закинув Підсадочному, що він минулої неділі не запалив у церковній печі. Коли я ще раз забрав голос і поставив внесок, щоб дяка Підсадочного надалі залишити в нашій парохії, на салі повстав гомін.

„Ми платимо колекту! Ми утримуємо священика й дяка! І так як ми хочемо, так мусить бути!“

Голосування випало на некористь Підсадочного — йому виповіли посаду. А щоб ще більше подразнити його, мене і тих, що були за ним, заявив Мрикало та його компанія, що нам не треба при помочі анонсів шукати нового дяка, бо вони вже мають тут свого односільчанина, Сінгалевича... Його вже два тижні тримали між собою і тільки ждали на цей мітінг.

(Далі буде).

[1]) Sidle-walk = хідник: steppstone = сходи.

утрати роботи. В Тулиголовах є осідок дідича Баля, що має понад 3.000 моргів землі і між іншими фільварок на Острові Тулиголовськім. Страйковий рух поширювався з Холопів скоро на доокружні села з причини незвичайно низької винагороди за роботу і дуже лихих умовин праці. Поруч соціяльно-економічних домагань видвигала організація людовців не менш рішуче гасла політичні, вимагаючи зміни уряду, ревізії конституції, повороту Вітоса та його політичних товаришів і т. д. До цілої тої акції пристали масово деякі українські громади. Не помагали ніякі, хоч які переконливі аргументи місцевих священників, що не слід нашим громадянам приставати до польських організацій. Після одної такої проповіди в одній церкві парохіяни відвернулися від свого священника, обвинувачуючи його у спілці з буржуями. Очевидно, тому рухові пособляла незв. нужда. Села належні до парохії о. Тимчишина, Конюшки Тулиголовські і Конюшки Королівські, здані на заробітки у фільварку на Острові. Конюшки Королівські мають 150 селянських господарств і 442 морги селянської землі. Конюшки Тулиголовські мають 183 господарства і 375 моргів селянської землі. Оба села за зникаючими винятками українські. Від березня вже бракує у багатьох селян бараболь. У деяких хатах печуть хліб тільки у велике свято. В Конюшках Королівських є 300-морговий фільварок, якого власник жид господарює дуже лихо, так, що багато поля марнується або заростає бурянами. В обох селах є читальні „Просвіти", в Конюшках Королівських і кружок „Сільського Господаря". Минулими роками о. Тимчишин у кружку „С. Г." давав виклади селянам про піднесення ріль. культури. Селяни спершу слухали викладів з великим зацікавленням, опісля з щораз меншим і вкінці перестали їх зовсім слухати, докоряючи свому прелєґентові запитом: „А на чім будемо ми те все робити?" Страйковий рух обхопив в останніх тижнях одні і другі Конюшки. Коли двір пропонував значну підвишку робітничих платень, о. Тимчишин доради́ував її приняти, але його не послухали і страйкували дальше. Тоді двір спровадив бойків, і проти них знялася хвиля народнього гніву...

Так ми розмовляли з пан-отцем до пізної ночі. Переживали ми своїми спогадами і те, що сталося у нас в 1340 р., і те, що ділося опісля в нашій країні цілих дальших майже 600 літ, і те, що було недавно, і те, що твориться тут нині. З особливою ясністю опановувала нашу свідомість правда, *що основою народу є земля*, та що під українським народом її щораз менше. Коли ми прощалися на добраніч — уже давно затих сільський літній вечір. Над селом стояв спокій душної ночі. —

Д-р Стефан Витвицький.

(Докінчення буде.)

Довкола афери жінки президента

КРАКІВСЬКОЇ АПЕЛЯЦІЇ.

В погоні за грішми. — Небуденне бюро. — Приспішені аванси

Справа зловживань Ванди Парилевич, сестри покійного мін. Перацького, жінки президента суду апеляційного в Кракові, стає щораз голосніша. Видно, що пані Ванда дещо признавалася до своєї діяльности, бо арештують щораз більше осіб, які замішані в цю брудну аферу.

Як виказало слідство, централя цього небуденного бюра була в Тарнові. Там п. Парилевич мала приятельку, яка всі справи полагоджувала. Вона також інкасувала гроші за „услуги" і відсилала до Кракова. Платилося грішми і товарами. Купці, що мали якусь справу в краківській апеляції, йшли до пані Фл. у Тарнові, знаючи, що коли свою просьбу підтримають „відповідними" аргументами, справа виграна. Урядовці могли чекати цілі роки на аванс даремно, однак коли справу взяла в руки Ванда Парилевич аванс був певний. Нераз навіть тричі до року. При ревізії в Тарнові у приятельки п. Парилевичевої найшла поліція відтинки поштових переказів, записані в книжках, суми взятих хабарів і прізвища клієнтів.

Нема майже дня, щоб до вязниці в Тарнові не привели нову якусь особу, замішану якимнебудь способом у діяльність Ванди Парилевич. В правничих колах говорять, що деякі давні справи краківської апеляції будуть розглядати наново, можлива також ревізія всіх урядничих авансів на терені краківської апеляції.

Велика грошева афера у Львові.

Президент Ремісничої Палати під ключем.

В неділю вечором арештували у Львові колишнього президента Надзірної Ради Центральної Каси Ремісничої й президента Ремісничої Палати Паммера. Арештування має звязок із великими зловживаннями в Центральній Касі Ремісничій, за які арештували директора тої каси Шпінетера. Слідство виказало, що Паммер вкупі зі своїм швагром Шпінетером брав участь у трансакціях шутрової спілки, що наразило ремісничу касу на великі втрати.

САНКЦІЇ ДО 15. ЛИПНЯ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Координаційний комітет рішив скасувати санкції з днем 15. липня ц. р.

—o—

НОВИНКИ.

— Чергове число „Діла", з уваги на наше свято у вівторок, вийде в середу вечором.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 29-100

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Ганкевич Степан** зі Львова зложив через Адм. „Діла" 1 зол. на „Рідну Школу" і 1 зол. на викупно Укр. Городу.

— **Нова крамниця в Брюховичах.** В неділю 5. ц. м. відбулося посвячення споживчої крамниці „Секції Будови Школи на Личакові" в Брюховичах. Крамниця міститься в забудуваннях монастиря Сестер Студиток, що безкорисно віддали на цю ціль дві кімнати і також безкорисно понесли частину видатків, звязаних з відчиненням крамниці. Посвячення доконав о. проф. Конрад у приявности коло 200 гостей зі Львова й околиці. Брюховицька крамниця Р. Ш. обслуговуватиме населення Брюхович.

— **За пів ціни на Волинь і Полісся.** Ліга Поширення Туристики постаралася 50 відсоткову залізничу знижку до деяких місцевостей, між іншим на Волинь і Полісся. На підставі набутої в Орбісі або в кіоску Руху карти участи, можна поїхати до одної з місцевостей Волині або Полісся за нормальним залізничим білетом і вернутися назад безплатно. На картах участи зазначено стації, до яких обовязує знижка. Віддаль поїздки не може бути менша між 250 кільометрів, а вернутись можна не скорше між по тижневім побуті. Знижки важні до 30-го вересня ц. р.

— **Безплатні переїзди дітей на залізницях.** Від дня 13. до 23. липня ц. р., діти до 14 літ могтимуть їздити під опікою старших безплатно. Розуміється старша особа мусить для себе купити білет, але для дитини вже не треба. Ця полекша має на меті поширення туристики.

— **Чи буде повінь?** Для успокоєння літників подають відомости з Підкарпаття, що в горах прекрасна погода і на повінь не заноситься. Стан води в гірських ріках значно обнизився і небезпеки повіні нема.

— **Німецькі експонати на Східних Торгах.** В цьогорічних Східних Торгах візьме правдоподібно участь й Німеччина. Вправді ще нема офіційного потвердження щодо цієї участи, однак уважають за майже певне. Поза офіційним представництвом Німеччини зголосилося кілька ганноверських фірм, що хочуть виставити експонати машин домашнього господарства.

— **Конверсія державних позичок** починається вже 15-го липня ц. р. Каси скарбових урядів приступлять того дня до конверсії на 4-відсоткову консолідаційну позичку отсих внутрішніх позичок: 1) 5-відсот. державної ренти земельної серії I. 2) 4-відсоткової преміової позички інвестиційної, 3) 3-відсоткової преміової позички будівельної серії I, 4) 6-відсоткової позички народової. Облігації позички народової будуть приймати тільки від тих, що самі набули позичку, себто тих, на яких імя позичка була виставлена, а також від легітимованих спадкоємців і від осіб, що дістали позичку на підставі переливу, по думці обовязуючих приписів про оборот облігаціями цієї позички.

— **Пожежі.** В кількох місцевостях Бережанщини посуха спричинила пожежі: в Мечищеві згоріло ціле господарство Прибиловича. Також у Дрищеві й Літятині згоріли господарські забудовання Петра Атлаховича і Йосифа Худоби.

— **Вибух бензини.** На стації в Товмачі 16-літній Я. Курцман і 17-літній Роман Цедро запхали горіючі сірники в отвори залізних бочок з бензиною і спіртом. Дійшло до вибуху газу. Курцман втратив ногу, Цедро почав горіти, але його відратували. Обох тяжко ранених відвезли до шпиталю у Станиславові.

— **Краєва хроніка.** На Волині, в селі Видраниця, вбили з кріса солтиса Василя Делейку і його 5-літнього сина. Старшого сина тяжко зранили. — Над Надвірнянщиною перейшла вчора велика буря з громами і зливою. Вода в гірських потоках дуже прибула. Буря зірвала міст на дорозі Зелена—Рафайлова. — Іван Борина з Волі Нижньої, пов. Сянік, так невміло їхав возом навантаженим камінням, що віз перевернувся і придусив на смерть нещасного фірмана. — В Буську, пов. Камінка Струмилова, закінчився страйк робітників при будові дороги. Робітники виборoли собі підвишку. — Два невідомі людці намазались саджою і болотом та напали в полі на 53-літню Марію Лабай, замешкалу в Сокалі і загарбали в неї 214 золотих.

— **Помста учеників.** Минулої ночі вибили в помешканні дир. української ґімназії в Городенці Онуфрія Яківчука десять шиб. Слідство виявило, що будьтоби вікна вибили Роман Тучак, ученик 4-ої кляси Рідної Школи в Городенці на спілку з учеником 7-ої кляси снятинської ґімназії Львом Захаркевичом. Оба до цього призналися, подаючи за причину те, що директор заборонив належати ученикам до спортового клюбу „Пробій".

— **„Не дамиземі".** Краківський „Курієрок" поміщує в числі з 6-го липня ц. р. статтю, в якій обурюється, що дідич Казимир Завістовський продав 400 моргів землі українцям. А продав українцям із тої простої причини, що вони більше заплатили. Видно, п. Завістовський мав уже досить курієркового патріотизму і волів готівку. Не штука „Курієркові" кричати й обурюватись, коли він торгує своїм патріотизмом і збирає гроші, бушуючи на шовінізмі. „Ціла польська суспільність — пише „Курієрок", — обурена (але купити би певно не було кому) і навіть сам пан воєвода (!) намагався вплинути на п. Завістовського, та це не помогло"...

— **Жид-гітлерівець.** У Відні відбувся недавно сензаційний процес сина відомого жидівського коміка Генрика Айзенбаха. Цей син Віктор якимось чудом залишився підхорунжим у гітлерівських штурмових відділах. Віктор Айзенбах був дуже зарозумілий на свою красу і навіть не допускав думки, що жінка може його зрадити. Тимчасом, як виказала розправа, жінка зрадила його таки в першу пошлюбну ніч. Походження Айзенбаха і його гітлерівський однострій робили сензацію серед зібраних у суді жидів.

— **Оригінальний протест.** Союз готелярів і власники ресторанів у Чехословаччині звернулися до влади з домаганням заборонити оголошувати в пресі й через радіо вістки про погоду. Союз нарікає, що метеорольогічні комунікати відстрашують туристів і прогульковців. Розуміється, що на таке домагання треба дивитися більше гумористично, ніж поважно.

— **Для товариства заграничної преси** вибудували в Римі спеціяльну палату, яку перед кількома днями святочно віддали до вжитку при участи Мусолінія. Палата збудована по модерному і має всі можливі технічні вигоди.

— **Бідні мужі або... жінки.** В той час, коли у нас щораз більше старих кавалерів, бо нема за що втримати жінку, в Єгипті ще досі процвітає багатоженство. Перша статистика єгипетського населення в Каїро подає також цікаві дані що до подруж та їх форми. Виявляється, що в перших місяцях 1935 р. заключено 302.862 подруж у тому було 283.309 моногамічних, інші полігамічних. З цього в 17.950 випадках мужчини мали по дві жінки, в 1.456 — три і в 147 навіть кілька жінок. Найцікавіше те, що полігамія найбільше поширена між біднотою. Мабуть тому, що це рільники, які потребують безплатного робітника, яким є жінка.

— **Сорок три міліони італійців.** Недавній спис населення в Італії виказує, що разом з армією, яка є тепер в Африці, Італія має сорок три міліони населення.

утрати роботи. В Тулиголовах є осідок дідича Баля, що має понад 3.000 морґів землі і між іншими фільварок на Острові Тулиголовськім. Страйковий рух поширювався з Холопів скоро на доокличні села з причини незвичайно низької винагороди за роботу і дуже лихих умовин праці. Поруч соціяльно-економічних домагань видвигала організація людовців не менш рішуче гасла політичні, вимагаючи зміни уряду, ревізії конституції, повороту Вітоса та його політичних товаришів і т. д. До цілої тої акції пристали масово деякі українські громади. Не помагали ніякі, хоч які переконливі арґументи місцевих священиків, що не слід нашим громадянам приставати до польських організацій. Після одної такої проповіди в одній церкві парохіяни відвернулися від свого священика, обвинувачуючи його у спілці з буржуями. Очевидно, тому рухові пособляла незв. нужда. Села приналежні до парохії о. Тимчишина, Конюшки Тулиголовські і Конюшки Королівські, здані на заробітки у фільварку на Острові. Конюшки Королівські мають 150 селянських господарств і 442 морґи селянської землі. Конюшки Тулиголовські мають 183 господарств і 375 морґів селянської землі. Оба села за зникаючими винятками українські. Від березня вже бракує у багатьох селян бараболь. У деяких хатах печуть хліб тільки у велике свято. В Конюшках Королівських є 300-морґовий фільварок, якого власник жид господарює дуже лихо, так, що багато поля марнується або заростає бурянами. В обох селах є читальні „Просвіти“, в Конюшках Королівських і кружок „Сільського Господаря“. Минулими роками о. Тимчишин у кружку „С. Г.“ давав виклади селянам про піднесення ріль. культури. Селяни спершу слухали викладів з великим зацікавленням, опісля з щораз меншим і вкінці перестали їх зовсім слухати, докоряючи свому прелеґентові запитом: „А на чім будемо ми те все робити?“ Страйковий рух обхопив в останніх тижні одні і другі Конюшки. Коли двір пропонував значну підвишку робітничих платень, о. Тимчишин дорадкував її приняти, але його не послухали і страйкували дальше. Тоді двір спровадив бойків, і проти них знялася хвиля народнього гніву...

Так ми розмовляли з пан-отцем до пізної ночі. Переживали ми своїми спогадами і те, що сталося у нас в 1340 р., і те, що ділося опісля в нашій країні цілих дальших майже 600 літ, і те, що було недавно, і те, що твориться тут нині. З особливою ясністю опанувала нашу свідомість правда, *що основою народу є земля*, та що під українським народом її щораз менше. Коли ми прощалися на добраніч — уже давно затих сільський літній вечір. Над селом стояв спокій душної ночі —

Д-р Стефан Витвицький.

(Докінчення буде.)

Довкола афери жінки президента

КРАКІВСЬКОЇ АПЕЛЯЦІЇ

В погоні за грішми. — Небуденне бюро. — Приспішені аванси.

Справа зловживань Ванди Парилевич, сестри покійного мін. Перацького, жінки президента суду апеляційного в Кракові, стає щораз голосніша. Видно, що пані Ванда дещо призналася до своєї діяльности, бо арештують щораз більше осіб, які замішані в цю брудну аферу.

Як виказало слідство, централя цього небуденного бюра була в Тарнові. Там п. Парилевич мала приятельку, яка всі справи полагоджувала. Вона також інкасувала гроші за „услуги“ і відсилала до Кракова. Платилося грішми і товарами. Купці, що мали якусь справу в краківській апеляції, йшли до пані Фл. у Тарнові, знаючи, що коли свою просьбу підтримають „відповідними“ арґументами, справа виграна. Урядовці могли чекати цілі роки на аванс даремно, однак коли справу взяла в руки Ванда Парилевич аванс був певний. Нераз навіть тричі до року. При ревізії в Тарнові у приятельки п. Парилевичевої найшла поліція відтинки поштових переказів, записані в книжках, суми взятих хабарів і прізвища клієнтів.

Нема майже дня, щоб до вязниці в Тарнові не привели нову якусь особу, замішану якимнебудь способом у діяльність Ванди Парилевич. В правничих колах говорять, що деякі давні справи краківської апеляції будуть розглядати наново, можлива також ревізія всіх урядничих авансів на терені краківської апеляції.

Велика грошева афера у Львові.

Президент Ремісничої Палати під ключем.

В неділю вечором арештували у Львові колишнього президента Надзірної Ради Центральної Каси Ремісничої й президента Ремісничої Палати Паммера. Арештування має звязок із великими зловживаннями в Центральній Касі Ремісничій, за які арештували директора тої каси Шпінетера. Слідство виказало, що Паммер вкупі зі своїм шваґром Шпінетером брав участь у трансакціях шутрової спілки, що наразило ремісничу касу на великі втрати.

САНКЦІЇ ДО 15. ЛИПНЯ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Координаційний комітет рішив скасувати санкції з днем 15. липня ц. р.

—o—

НОВИНКИ.

— **Чергове число „Діла“, з уваги на наше свято у вівторок вийде в середу вечором.**

— **Ганкевич Степан** зі Львова зложив через Адм. „Діла“ 1 зол. на „Рідну Школу“ і 1 зол. на викупно Укр. Городу.

— **Нова крамниця в Брюховичах.** В неділю 5. ц. м. відбулося посвячення споживчої крамниці „Секції Будови Школи на Личакові“ в Брюховичах. Крамниця міститься в забудуваннях монастиря Сестер Студиток, що безкорисно віддали на цю ціль дві кімнати і таксамо безкорисно понесли частину видатків, звязаних з відчиненням крамниці. Посвячення доконав о. проф. Конрад у приявности коло 200 гостей зі Львова й околиці. Брюховицька крамниця Р. Ш. обслуговуватиме населення Брюхович.

— **За пів ціни на Волинь і Полісся.** Ліга Поширення Туристики постаралася 50 відсоткову залізничу знижку до деяких місцевостей, між иншим на Волинь і Полісся. На підставі набутої з Орбісі або в кіоску Р...ку карти участи, можна поїхати до одної з місцевостей Волині або Полісся за нормальним залізничим білетом і вернутися назад безплатно. На картах участи зазначено стації, до яких обовязує знижка. Віддаль поїздки не може бути менша ніж 250 кільометрів, а вернутись можна не скорше ніж по тижневім побуті. Знижки важні до 30-го вересня ц. р.

— **Безплатні переїзди дітей на залізницях.** Від дня 13. до 23. липня ц. р., діти до 14 літ могтимуть їздити під опікою старших безплатно. Розуміється старша особа мусить для себе купити білет, але для дитини вже не треба. Ця полекша має на меті поширення туристики.

— **Чи буде повінь?** Для успокоєння літників подають відомости з Підкарпаття, що в горах прекрасна погода і на повінь не заноситься. Стан води в гірських ріках значно обнизився і небезпеки повіні нема.

— **Німецькі експонати на Східних Торгах,** В цьогорічних Східних Торгах візьме правдоподібно участь й Німеччина. Вправді ще нема офіційного потвердження щодо цієї участи, одначе уважають за майже певне. Поза офіційним представництвом Німеччини зголосилося кілька гановерських фірм, що хочуть виставити експонати машин домашнього господарства.

— **Конверсія державних позичок** починається вже 15-го липня ц. р. Каси скарбових урядів приступають того дня до конверсії на 4-відсоткову консолідаційну позичку отсих внутрішніх позичок: 1) 5-відсот. державної ренти земельної серії I. 2) 4-відсоткової преміової позички інвестиційної, 3) 3-відсоткової преміової позички будівельної серії I, 4) 6-відсоткової позички народової. Облігації позички народової будуть приймати тільки від тих, що самі набули позичку, себто тих, на яких імя позичка була виставлена, а також від леґітимованих спадкоємців і від осіб, що дістали позичку на підставі переливу, по думці обовязуючих приписів про оборот облігаціями цієї позички.

— **Пожежі.** В кількох місцевостях Бережанщини посуха спричинила пожежі: в Мечищеві згоріло ціле господарство Прибиловича. Також у Дрищеві й Літятині згоріли господарські забудування Петра Атлаховича і Йосифа Худоби.

— **Вибух бензини.** На стації в Товмачі 16-літній Я. Курцман і 17-літній Роман Цедро запхали горіючі сірники в отвори залізних бочок з бензиною і спіртом. Дійшло до вибуху ґазу. Курцман втратив ногу, Цедро почав горіти, але його відратували. Обох тяжко ранених відвезли до шпиталю у Станиславові.

— **Краєва хроніка.** На Волині, в селі Видраниця, вбили з кріса солтиса Василя Делейку і його 5-літнього сина. Старшого сина тяжко зранили. — Над Надвірнянщиною перейшла вчора велика буря з громами і зливою. Вода в гірських потоках дуже прибула. Буря зірвала міст на дорозі Зелева—Рафайлова. — Іван Борина з Волі Нижньої, пов. Сянік, так невміло їхав возом навантаженим камінням, що віз перевернувся і придусив на смерть нещасного фірмана. — В Буську, пов. Камінка Струмилова, закінчився страйк робітників при будові дороги. Робітники вибороли собі підвишку. — Два невідомі людці намазались саджою і болотом та напали в полі на 53-літню Марію Лабай, замешкалу в Сокалі і загарбали в неї 214 золотих.

— **Помста учеників.** Минулої ночі вибили в помешканні дир. української ґімназії в Городенці Онуфрія Яківчука десять шиб. Слідство виявило, що будьтоби вікна вибили Роман Тучак, ученик 4-ої кляси Рідної Школи в Городенці на спілку з учеником 7-ої кляси снятинської ґімназії Львом Захаркевичом. Оба до цього призналися, подаючи за причину те, що директор заборонив належати ученикам до спортового клюбу „Пробій“.

— **„Не дами землі“.** Краківський „Курієрок“ поміщує в числі з 6-го липня ц. р. статтю, в якій обурюється, що дідич Казимир Завістовський продав 400 морґів землі українцям. А продав українцям із тої простої причини, що вони більше заплатили. Видно, п. Завістовський мав уже досить курієркового патріотизму і волів готівку. Не штука „Курієркові“ кричати й обурюватись, коли він торгує своїм патріотизмом і збирає гроші, бушуючи на шовінізмі. „Ціла польська суспільність — пише „Курієрок“, — обурена (але купити би певно не було кому) і навіть сам пан воєвода (!) намагався вплинути на п. Завістовського, та це не помогло“...

— **Жид-гітлерівець.** У Відні відбувся недавно сензаційний процес сина відомого жидівського коміка Генрика Айзенбаха. Цей син Віктор якимось чудом заміщився підхоружим у гітлерівських штурмових відділах. Віктор Айзенбах був дуже зарозумілий на свою красу і навіть не допускав думки, що жінка може його зрадити. Тимчасом, як виказала розправа, жінка зрадила його таки в першу пошлюбну ніч. Походження Айзенбаха і його гітлерівський одностріій робили сензацію серед зібраних у суді жидів.

— **Оригінальний протест.** Союз готелярів і власники ресторанів у Чехословаччині звернулися до влади з домаганням заборонити оголошувати в пресі й через радіо вістки про погоду. Союз нарікає, що метеорольоґічні комунікати відстрашують туристів і прогульковців. Розуміється, що на таке домагання треба дивитися більше гумористично, ніж поважно.

— **Для товариства заграничної преси** вибудували в Римі спеціяльну палату, яку перед кількома днями святочно віддали до вжитку при участи Мусолінія. Палата збудована по модерному і має всі можливі технічні вигоди.

— **Бідні мужі або... жінки.** В той час, коли у нас щораз більше старих кавалерів, бо нема за що втримати жінку, в Єгипті ще досі процвітає багатоженство. Перша статистика єгипетського населення в Каїро подає також цікаві дані щодо подруж та їх форми. Виявляється, що в перших місяцях 1935 р. заключено 302.862 подруж, у тому було 283.309 моноґамічних, інші поліґамічних. З цього в 17.950 випадках мужчини мали по дві жінки, в 1.456 — три і в 147 навіть кілька жінок. Найцікавіше те, що поліґамія найбільше поширена між біднотою. Мабуть тому, що це рільники, які потребують безплатного робітника, яким є жінка.

— **Сорок три міліони італійців.** Недавній спис населення в Італії виказує, що разом з армією яка є тепер в Африці, Італія має сорок три міліони населення.

— **І в Америці посуха.** Не тільки в нас, але й в Америці панує старшна спека. Особливо тяжко відчуває це стейт Дакота. Температура тримається там уже довший час понад 40 степенів Цельзія. Посуха знищила цілковито всяку рослинність, що замінилася в попіл. Таким способом місцевість, яка все була шпихліром збіжжа опиниться цього року без хліба.

— **І державні мужі бувають...** На останньому засіданні Ліги Націй в Женеві був між іншими президент данціґського сенату Ґрайзер. Прощаючись з деякими достойниками він підносив щораз руку догори з гітлерівським привітом. Це розсмішило деяких, зібраних у льожі журналістів і вони легенько підсміхались. Тоді президент Ґрайзер виходячи зробив із пальців „трубку на носі" й показав журналістам язик. Як на політика — це досить по штубацьки.

З листів до Редакції.

Високоповажний Пане Редакторе!

Прошу ласкаво не відмовитись помістити можливо в найближчому числі Вашого Хвального часопису отсе вияснення:

В ч. 137. часопису „Діло" з дня 21. 6. ц. р. анонімовий автор помістив допис у справі посвячення Народнього Дому в Кутах. Автор допису висказує жаль, що в поході на площу Нар. Дому не взяла участи церковна процесія та додає, що сталося це *„на виразний наказ епископа Григорія Хомишина"*.

Зі змісту цього допису можна набрати переконання, що епископський Ординаріят у Станиславові в тому конкретному випадку заборонив церковній процесії взяти участь у посвяченні Народнього Дому в Кутах. Як учасник торжества стверджую, що в тому конкретному випадку Епископський Ординаріят не потребував видавати спеціяльної заборони щодо участи церковної процесії в поході до Нар. Дому тому, що в Станиславівській Дієцезії обовязує розпорядок Епископського Ординаріяту ще з дня 3. 1. 1935. р. ч. 81/4, котрим Епископський Ординаріят пригадує Духовенству обовязуючу в Католицькій Церкві заборону вживати церковних процесій до цілей, незвязаних тісно з церковним культом, та що ніхто з членів будівельного комітету навіть не звертався до Епископського Ординаріяту з просьбою дозволити на участь церковної процесії в тому конкретному випадку.

З належною пошаною
О. д-р Лев Скобельський,
косівський декан.

Кути Старі дня 4. 7. 1934.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРАВНИЧА ГРОМАДА У ЛЬВОВІ.

Нарешті при кінці червня ц. р. сенат львівського університету по 5-літніх заходах повідомив членів основників про затвердження т-ва українських студентів правників „Правнича Громада" у львівському університеті. Ця нова організація буде найчисленнішою між нашими студентськими організаціями у Львові, бо обеднуватиме коло 350 студентів правників. Тому обовязком кожного студента правника українця записатися до своєї професійної організації з початком нового шкільного року 1936/37. Адресу домівки Т-ва „Правнича Громада" подамо пізніше. Куратором нового т-ва призначений проф. М. Гонзатко.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВІДНЯ.

Виділ Українського Т-ва „Січ" у Відні подає абсольвентам середніх шкіл інформації про студії у В. Ш. Відня:

Медичний факультет: Студії тривають 5 літ, кожний рік два семестри. Семестральна оплата коло 300 австр. шилінгів, при добрих успіхах у студіях знижка. Вступних іспитів нема.

Техніка: Виділи: машиновий, будівельний, архітектурний та загальний (в цьому останньому: обезпеченева математика 2 роки і мірничий відділ 3 роки). Студії тривають 4—5 років. Семестральна оплата 300 австр. шил.; знижка до 150 шил.

Вис. Торговельна Школа (Експортівка): Студії тривають 3 роки. Знижку можна теж дістати.

На удержання у Відні потрібно 100—150 шил. місячно.

Управа Українського Акад. Т-ва „Січ" радо спішить з усіми ближчими інформаціями дотично студій у згаданих та інших високих школах Відня. Кореспонденцію прохаємо слати на адресу: „**Ukrainischer Akad. Verein „Sitsch", Wien I., Bankgasse 1/54. Osterreich.** На відповідь долучити міжнародню почтову марку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дещо з малої політики.

Є в нас дві політики: велика і мала.

Велика, це посли, сенатори, промови, віча, конференції, інтервенції, заяви, поїздки до столиць Европи, одним словом — політика.

А мала, це наше внутрішнє подвіря з усім, що звичайно на подвірю буває: десь-не-десь зелене травка, десь-не-десь деревце, якась пака, всяке барахло і ...старе та нове сміття.

Великою політикою займається в нас за багато людей, малою замало.

Перевернути партію, змінити орієнтацію, скинути якийсь провід — нема лекшої речі на світі. Все знайдуться до цього охочі і то на копи.

Але винести стару паку з національного подвіря, продати на „шмельц" нікому непотрібне барахло, а навіть підмести трохи сміття — на це тяжко знайти добровольців. Цілими сотками літ стоїть подвіря нетикане, а як хто возьметься до замітання чи винощення, то летять на його голову горшки з вікон, або знову він сам, замісць замітати, викорчує потрібне деревце, чи видре зелену травку.

Не маємо системи в чищенні подвіря, не любимо його чистити і тому й нижче підписаний або дерне мітлою не там де треба, або загалом не рушить мітли — „страха ради". Боїться за свою голову...

Та все таки час до часу...

Є собі в нас директор одної інституції. Одні кажуть: крайна пора на склад, другі голословлять: незаступний, спаситель інституції!

Є у Львові „Союз українських власників реальностей", що до нього („Свій до свого по своє") повинні належати всі, хто має свою чи власну, чи підчинену собі громадську реальність.

Признаюся, що до нині я був переконаний про те, що бодай всі наші громадські хати належать туди. Показується, що ні.

Приходить у редакцію громадянин і питає за мною. А коли сів, видихався і закурив, почав розказувати:

— Приходжу, вважаєте, в одній справі до директора (імярек). Ледви завів балачку, входить якийсь чоловік. „**Panie dyrektorze, ja za wkładką od Towarzystwa właścicieli realności**". Директор заплатив, підписав, чоловік вийшов, а я очі з дива вирячив. Щож то, питаю, ви не належите до нашого союзу? „А ні, відповідає". Чому? — питаю. „Бо нічого не варте" — каже. А там навіть ґенерал Балабан належить!" І що вам з того? „Ну... все таки... вважаєте... своє робить!"

— Пане редактор, — кінчив громадянин — напишіть щось про те. Цеж очевидний скандал.

І я написав. Воно також робить своє, але чи своє зробить?!

Адже в нас забрати якусь стару паку, чи замести подвірячко тяжче, як перевернути партію, чи змінити орієнтацію!...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА СТРАВА — СІНО.

На льондонських ресторанах появились обяви, що там можна дістати... свіже сіно. Це не жарт і не страва для коней, а найвибагливіший харч для англійських аристократок, які хотять зберегти „лінію". Прийшов цей винахід з Голівуду. Американки-міліонерки перевірили на собі, що від сіна людина худіє. Найкращий доказ — коні, що ніколи не грубіють. Досі тільки не перевірили, чи сіно, хочби і найсмачніше приладжене не має теж впливу на умовий розвиток і чи мозок від нього теж не корчиться.

ВАРТІСТЬ ВИНА.

У славній париській авкційній галі, де відбуваються великі ліцитації, продавали минулого тижня найстарші вина з дуже відомих льохів князів Ля Рошфуко та Мірата. Ішла там боротьба, якби ліцитували найкращі твори мистців. За одну пляшку вина фірми Мутон-Ротшильд платили по 230 фр., за старий коняк або лікер „бенедиктинку" по 300 і 350 франків.

Дописи.

СОКАЛЬЩИНА.

Влада припинила діяльність чит. „Просвіти" у Старгороді тому, що між Виділом і членами виринули непорозуміння.

Дитячі садки у Сокальщині. Повітовий Союз Кружків Р. Ш. і Філія Союзу Українок поробили заходи, щоб по селах сокальського повіту основано дитячі садки. З цією метою уладжено низку нарад з батьками та виголошено реферат про виховання дітей. Дотепер старосто дозволило відкрити дитячі садки в таких селах: 1) Бобятин, 2) Волиця Комарева, 3) Бишів, 4) Завишня, 5) Зубків, 6) Копитів, 7) Лещатів, 8) Нисмичі, 9) Перхач, 10) Поздимир, 11) Старгород, 12) Угринів, 13) Хоробрів. Поладнання справи ждуть: 1) Городиловичі, 2) Клюсів, 3) Комарів, 4) Лешатів, 5) Лучиці, 6) Переспа, 7) Первятичі, 8) Поториця, 9) Пивовщина, 10) Спасів.
Провідницями садків є наші безробітні абсольвентки учительського семінаря. Деякі з них вели вже дитячі садки минулими роками і мають за собою якнайкращі успіхи.

Спорт.

УКРАЇНА — СКАЛА (СТРИЙ) 7:2 (3:1).

Недільні змагання України зі Скалою, які відбулися у Стрию на дохід Української Захоронки, викликали серед місцевого громадянства, яке в числі коло 1.000 осіб явилося на військовім стадіоні, помітне зацікавлення. По взаїмнім привитанні представників Української Захоронки і С. Т. „Україна" суддя п. Катц розпочинає гру. З початку змагань грачі Скали грають дуже жертвенно, щораз атакують, так, що ніхто не передбачував такої високої виграної України. Одначе згодом змагуни Скали слабнуть. Україна щораз більше приходить до голосу та бомбардує ворота противника. Дуже добре диспонований Петрів сіяв велике замішання на задах Скали, а Скоцень використовував прецизійні подання Гошовського, який цим разом грав на середині нападу. Ґолі стріляли: Скоцень 4, Петрів 2 і Гошовський 1.

МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Погонь — Рух 1:1 (0:1).** Погонь виступила до цих змагань без Нехцьола і здискваліфікованого Цімера. Гості мали перевагу так довго, доки з гриша не зійшов їхній найкращий грач Вілімовський розбитий. Ворота для Руху здобув уже в 5-ій хвилині Петерек головкою, для Погоні Матіяс гострим стрілом щойно в 75-ій хвилині. Видців 5.000.

КРАКІВ. **Гарбарня — Варта 1:0 (0:0).**

СВЕНТОХЛАВІЦЕ. **Висла — Шлеськ 2:0 (1:0).**

КАТОВИЦІ. **Домб — Леґія 2:1 (0:1).**

ВАРШАВА. **Л. К. С. — Варшавянка 3:1 (1:0).**

В табелі веде певно Рух.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Погонь І Б. 4:2 (2:0).**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Польонія 4:2 (1:0).**

Мистецтво Окружної Ліги буде вирішене щойно у третій рішальній зустрічі між Польонією і Чуваєм.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

ПРАГА. Спарта — Рома 3:0.

ПРОСТЕЙОВ. С. К. Простейов — Уйпешті 0:1.

ВІДЕНЬ. Австрія — Славія 3:0.

ВІДЕНЬ. Вієнна — Амброзіяна 2:0.

Відплатні змагання відбудуться в Римі, Будапешті, Празі і Мілянi.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

УЖГОРОТ. С. К. **Русь — Градец Кральове 1:0.**

М. ШЕНБЕРГ. Вікторія Жіжков — Меріш Шенберг 3 : 1.

По цих змаганнях С. К. **Русь виcунувся на друге місце, маючи 3 гри, 4 пункти і відношення воріт 9:5.** За С. К. Русь слідують: Батя 3 гри, 3 пункти, Градец 3 гри, 2 пункти і Меріш Шенберг 3 гри, 0 пунктів. На першому місці стоїть Вікторія Жіжков, що має 4 гри, 7 пунктів і відношення воріт 11:5

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

СТОКГОЛЬМ. Швеція — Норвеґія 2:0.

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень травень-червень 1936. Р. XII. Ч. 5-6. Зміст: М. Секретар: Альманах українських марок. — Г. Е. Зіґер: Повітряна пошта Цепеліна „ЛЗ 129". — І. П. Шайнгава: Мореплавство на марках. — Альфр. Бріедіс: Декілька слів про російські печатки на марках Латвії. — Д-р Р. Зайхтер: Про українські надруки Київ І.—ІІІ. Міжнародня філят. виставa у Ню Йорку. — Дрібні вісти. — Нові марки. — Критика і бібліографія. — Пресовий фонд „У. Ф." — Дарові премії. — Оголошення.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, липень 1936. Р. IV. Ч. 7.

УЧИТЕЛЬСКИЙ ГОЛОС, Ужгород, червень 1936. Р. VII. Ч. 6.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Яремче:
7. VII Лев в Абісинії.
8. VII. Циганський барон.

Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев в Абісинії.
11. VII. Циганський барон.

Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:

Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Юранда.

Театр Ріжнородностей:

Вівторок, 7. VII. год. 9. в. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Середа, 8. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Пятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Веступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
ВАНДА: 1) „Петербурські ночі", 2) „Чотирьох джентельменів".
ҐРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: „Жінка без маски" і „Скандали мільонерів".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте".
МУЗА: 1) „Капітан Сорель", 2) „Нічні метелики".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Бекі Шарп".
ПАН: „Катеринка".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЕВЕ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рмої кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Рівера італійська".

Закордонне радіо.

Вівторок, 7. липня 1936.

Відень (506,8) 22.10 Камеральний концерт. **Братислава** (298,8) 14.15 Сольо на контрабасі, 19.10 Весела музична авдиція, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів, **Прага** (470,8) 11.05 Сальонова музика, 18.20 Музика в Венеції, 20.00 Увертюри, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45, 23.15 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.30 Норвежські народні пісні, 18.30 Олімпійський репортаж, **Мінхен** (405,4) 15.00, 19.00, Популярна музика. **Букарешт** (364,5) 19.15 Скрипці, 20.30 Концерт Бетовена, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сальонова музика, 21.50 Циганська музика, **Мілян** (368,6) 11.30, 19.00 Легка музика. **Рим** (420,8) 22.15 Танкова музика.

Середа, 8. липня 1936.

Відень (506,8) 20.30 Симфонічний концерт, 22.20 Популярна музика, **Брюсель** (483,9) 18.15 Сальонова музика, 20.00 Концерт радіоорхестри, **Братислава** (298,8) 14.10 Ресіталь скр., 20.50 Циганські пісні, **Кошиці** (259,1) 16.10 Легка музика, **Прага** (470,2) 17.40 Ресіталь в оліп., 20.05 Музичні розваги, 21.15 Популярний концерт, **Париж** (8164) 17.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Німецькі народні пісні, **Мінхен** (405,4) 19.15 Весела музично-вокальна авдиція, **Штутгарт** (522,6) 22.30 Пісні й камеральні твори, **Букарешт** (364,5) 17.00 Легка музика, 21.05 Румунські нар. пісні, **Стокгольм** (426,1) 21.00 Скандинавська романтика, **Будапешт** (549.5) 19.30, 22.10 Концерт, 18.10, 23.20 Музика, **Мілян** (368,6) 17.15 Камеральний концерт, 21.50 Концерт, **Рим** (420,8) 20.40 Симфонічний концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 7. липня 1936.

6.30, 7.40 Раніщня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Ракочі в музиці з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 У веселім городці з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Легка пісенька з гр. пл., 16.45 Гетьман Жолкевський у Москві — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 Любчик — правда і легенда. 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей. 18.15 Легка музика з плит, 18.25 Майор Т. Вирва-Фургальський, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселий концерт, 20.00 Дух воєводи — комічна опера; підчас першої перерви вечірний денник і спортові вісти, другої перерви — варштат історичного повістяра.

Середа, 8. липня 1936.

6.30, 7.40 Раніщня авдиція, 7.30 Трохи інформацій. 11.57 Сигнал часу, 19.03 Легка музика, 12.55 Спортова всячина, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.15 Концерт репрезентаційної дутої орхестри, 17.00 Камеральний концерт. 17.50 Анекдоти з життя брата Альберта, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, 18.25 Літо львівського передмістя, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пригода у Ґрінціпгу — оперетка, 20.00 „Тоска-Турандот" з ґр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.50 Вечірний денник. 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Твори Ф. Шопена, 21.35 Ресіталь Ф. Макалика, 12.05 Спортові вісти, 22.30 Концерт кам. орхестри.

Радіокутик.

СВІТОВА ПОТУГА РАДІЯ.

Радіо стає світовою потугою. На початку ц. р. Европа, без Совітського Союзу, нараховувала коло 25 міл. зареєстрованих приймачів та коло 2 міл. радіохижаків. Зваживши, що на 390 міл. мешканців Европи коло 100 міл. є радіослухачами.

Кількість радіових апаратів на цілому світі, міжнародні статистики обраховують на 55.9 міл., не враховуючи радіохижаків, яких є правдоподібно кільканацять міліонів. Всього коло 225 міл. людей має радіо, що становить 11% загальної кількости населення земної кулі.

Розвиток радія невпинно йде вперед. В І. чвертьріччі ц. р. в самій Европі зареєстровано міліон приймачів, що означає зріст слухачів на 4 міл.

Згідно із заявою Генерального Секретаря Міжнародньої Радіової Унії, у цьому році намічують будову 200 нових станцій.

Світова радіофонія є в теперішній стадії потужним знаряддям культурним і політичним. Інвестування величезних капіталів і затруднення великої кількости людей в радіовому промислі, робить з радія ділянку, яка у світовій господарці відограває дуже поважну ролю. Радіо створило для авторів і артистів поле для широкої і свобідної діяльности.

Для електричного промислу та для електростацій радіо також має велике значіння з огляду на величезну кількість уживаного струму.

Рільнича програма.

У вівторок 7. липня год. 12.55 — гутірка п. н. „Підготуймося до жнив".

У середу 8. липня год. 12.55 — „Рільнича скринька".

У четвер 9. липня год. 12.55 — „Куток для сільської молоді".

У пятницю 10. липня год. 12.55 — бесіда п. н. „Трохи думок на початку господарського року".

У суботу 11. липня год. 12.55 — Актуальна гутірка.

ЛЬОТЕРІЯ ДЛЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ПОКУПЦІВ ПРИЙМАЧІВ.

З метою оживити рух на радіовому ринку, Італійське Радіо організувало таку льотерію, що кожна особа, купуюча радіовий апарат у червні, дістане льотерійний білет, означений буквою і номером серії. Льосування відбудеться в липні і принесе ряд нагород, з яких перша дасть 6.000 лірів. Купці, які продадуть апарати здобувцям перших нагород, дістануть також нагороди по 2.000, 1.000 і 500 лірів.

Тому, що італійці люблять всякого роду льотерії, можна припускати, що така імпреза принесе радію користь.

ТРАНСМІСІЙНЕ АВТО, ЯКО ЗВЯЗОК З ЖИТТЯМ.

Як відомо нашим радіослухачам Польське Радіо має спеціяльне трансмісійне авто, яке влекшує контакт з актуальними подіями дня і уможливлює фіксування майже „на гаряче" ріжних подій у ріжних околицях країни.

Спеціяльно мешканці Варшави добре знають ясно-зелений автобус, де міститься складна апаратура для спеціяльних трансмісій, і де награвають на металеву стяжку репортажі.

Тепер і Бельгія вводить подібний віз, послуговуючися при тому досвідом чужих радіофоній.

Трансмісійне радіо в Бельгії може розвинути швидкість до 80 км. на годину, перевозячи в разі потреби 6 осіб, не рахуючи шофера.

Каросерія такого авта ділиться на три частини, сполучені з собою, але одна від одної ізольовані. Зпереду обік мотору є місце для шофера і двох осіб, техніків або радіових репортерів.

Всередині є студія, де є щось як покрита шклом вежа, що дозволяє репортерові бачити все навколо. Стінки цієї студії творять кабіну досконало ізольовану від каросерії і охоронену від шуму зверха. В цій студії передбачене місце на дві особи, у часі постоїв третя особа зможе поміститися там стоячки.

Ззаду находиться лябораторія, щоб записувати звуками сталеву стяжку навіть підчас бігу машини, ампліфікаторня, апарат висильний і приймальний на короткі хвилі. Там зможе поміститися двох техніків.

Як бачимо, цей новітній спосіб для актуальних відомостей і репортажів для радіослухачів здобуває щораз більші права громадянства.

ГУБЕРМАН НА КРУЖКАХ.

Один з найбільших скрипаків Б. Губерман буде грати в радіо (авдиція з кружків) гарний концерт Чайковського. Цей твір у руках геніяльного виконавця. (авдиція 9. липня год. 17.20) буде правдивою насолодою для всіх радіослухачів.

ПІДВЕЧІРОК ПРИ МІКРОФОНІ.

„Підвечірки при мікрофоні", які чули радіослухачі, мали великий успіх у зимовому сезоні. Ці концерти, перервані на короткий час, будуть відновлені.

Перший „Підвечірок при мікрофоні" після перерви відбудеться 5. липня год. 18.30.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.35, 39.93, 89.17, Берлін 213.98, 212.97, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.00, 360.12, 359.28, Копенгаґен 118.40, 118.69, 118.11, Льондон 26.55, 26.69, 26.85, 56.44, Ню Иорк чеки 5.28 і 1/8, 5.29 і 3/8, 5.26 і 7/8, Ню Иорк каб. 5.28 і 1/4, 5.29 і 1/2, 5.27, Осльо 133.10, 133.43, 132.77, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 136.70, 137.03, 137.37, Ціріх 172.93, 173.29, 172.61, Відень 99.20, 98.80, Медіолян 42.10, 41.80, Гельсінки 11.71, 11.65, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.26.78, 5.24.15.

Гроші.

Купно — продаж: Бельґи бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/2 — 5.26, Доляри канадійські 5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.29 — 172.45, Фунти анґл. 26.58 — 26.42, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.08—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 102—101, Цукор 28, Вугіль 14—14.25, Ліліпоп 12.75—12.90, Стараховичі 33.50—33.25.

Папери.

3 проц. інвестиційна 1 ем. 66, серії 73 5 конверс. 49.57, 6 долярова 38.50, 4 прем. дол. 48.50—48, 7 стаб. 51.75—52 50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло зниж:ова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахорізні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщеві І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята зниж:ова, на індики, качки, курки хвилево вдер

ОПОВІСТКИ.

Ганкевич Степан зі Львова зложив через Адм. „Діла" 1 зол. на „Рідну Школу" і 1 зол. на викупно Укр. Городу.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Театри

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Яремче:
7. VII. Лев з Абісинії.
8. VII. Циганський барон.

Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев з Абісинії.
11. VII. Циганський барон.

Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:
Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Юриня.

Театр Ріжнородностей:
Вівторок, 7. VII. год. 9. в. Аб. 21. Виступ К. Скальської „На Банк“.
Середа, 8. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „На Банк“.
Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „На Банк“.
Пятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „На Банк“.
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Вступ К. Скальської „На Банк“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана“.
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна“.
ВАНДА: 1) „Петербурські ночі“, 2) „Чотирьох джентельменів“.
ГРАЖИНА: „Увязений світ“ і „Донька ген. Панкратова“.
КАСІНО: „Жінка без маски“ і „Скандали мільонерів“.
КОПЕРНИК: „Роберта“.
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей“ і „Тисяча тактів кохання“.
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте“.
МУЗА: 1) „Капітан Сорель“, 2) „Нічні вістедники“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Бекі Шарп“.
ПАН: „Катеринка“.
РАЙ: „Втеча“.
СВІТ: „Втеча“.
СТИЛЕВЕ: „Великий чародій“, ревія „Китайський рай“.
ТОН: „Я хотів би та боюся“, „Тайна рижої кімнати“.
УТІХА: „Тигр убивник“ і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Рівера італійська“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 7. липня 1936.

Відень (506,8) 22.10 Камеральний концерт. **Братислава** (298,8) 14.15 Сольо на контрабасі, 19.10 Весела музична авдиція, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів. **Прага** (470,8) 11.05 Сальонова музика, 18.20 Музика в Венеції, 20.00 Увертюри. **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45, 23.15 Музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.30 Норвежські народні пісні, 18.30 Олімпійський репортаж, **Мінхен** (405,4) 18.00, 19.00, Популярна музика. **Букарешт** (364,5) 19.15 Скрипці, 20.30 Концерт Бетовена, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сальонова музика, 21.50 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 11.30, 19.00 Легка музика. **Рим** (420,8) 22.15 Танкова музика.

Середа, 8. липня 1936.

Відень (506,8) 20.30 Симфонічний концерт, 22.20 Популярна музика, **Брюсель** (483,9) 18.15 Сальонова музика, 20.00 Концерт радіорхестри, **Братислава** (298,8) 14.10 Рецитал скр., 20.50 Циганські пісні, **Кошиці** (259,1) 16.10 Легка музика, **Прага** (470,2) 17.40 Рецитал віолін., 20.05 Музичні розваги, 21.15 Популярний концерт, **Париж** (8164) 17.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Німецькі народні пісні, **Мінхен** (405,4) 19.15 Весела музично-вокальна авдиція, **Штутгарт** (522,6) 22.30 Пісні й камеральні твори, **Букарешт** (364,5) 17.00 Легка музика, 21.05 Румунські нар. пісні, **Стокгольм** (426,1) 21.00 Скандинавська романтика, **Будапешт** (549.5) 19.30, 22.10 Концерт, 16.10, 23.30 Музика, **Мілано** (368,6) 17.15 Камеральний концерт, 21.30 Концерт, **Рим** (420,8) 20.40 Симфонічний концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 7. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Ракочі в музиці з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 У веселім городці з гр. пл. 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Легка пісенька з гр. пл. 16.45 Гетьман Жолкевський у Москві — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 Любчик — правда і легенда, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Легка музика з плит. 18.25 Майор Т. Вирва-Фургальський, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселий концерт, 20.00 Дух воєводи — комічна опера; підчас першої перерви вечірний денник і спортові вісти, другої перерви — варштат історичного повістяра.

Середа, 8. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 19.03 Легка музика, 12.55 Спортова всячина, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.15 Концерт репрезентаційної дутої орхестри, 17.00 Камеральний концерт, 17.30 Анекдоти з життя брата Альберта, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, 18.25 Літо львівського передмістя, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пригода у Грінцінгу — оперетка, 20.00 „Тоска-Турандот“ з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.50 Вечірний денник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Твори Ф. Шопена, 21.35 Рецитал Ф. Макалика, 12.05 Спортові вісти, 22.30 Концерт кам. орхестри.

Радіокутик.

СВІТОВА ПОТУГА РАДІЯ.

Радіо стає світовою потугою. На початку ц. р. Европа, без Совітського Союзу, нараховувала коло 25 міл. зареєстрованих приймачів та коло 2 міл. радіохижаків. Зваживши, що на 390 міл. мешканців Европи коло 100 міл. є радіослухачами.

Кількість радіових апаратів на цілому світі, міжнародні статистики обраховують на 55.9 міл., не враховуючи радіохижаків, яких є правдоподібно кільканацять міліонів. Всього коло 225 міл. людей має радіо, що становить 11% загальної кількости населення земної кулі.

Розвиток радія невпинно йде вперед. В І. чвертьріччі ц. р. в самій Европі зареєстровано міліон приймачів, що означає зріст слухачів на 4 міл.

Згідно із заявою Генерального Секретаря Міжнародньої Радіової Унії, у цьому році намічують будову 200 нових станцій.

Світова радіофонія є в теперішній стадії потужним знаряддям культурним і політичним. Інвестування величезних капіталів і затруднення великої кількости людей в радіовому промислі, робить з радія ділянку, яка у світовій господарці відограває дуже поважну ролю. Радіо створило для авторів і артистів поле для широкої і свобідної діяльности.

Для електричного промислу та для електростацій радіо також має велике значіння з огляду на величезну кількість уживаного струму.

Рільнича програма.

У вівторок 7. липня год. 12.55 — гутірка п. н. „Підготуймося до жнив“.

У середу 8. липня год. 12.55 — „Рільнича скринька“.

У четвер 9. липня год. 12.55 — „Куток для сільської молоді“.

У пятницю 10. липня год. 12.55 — бесіда п. н. „Трохи думок на початку господарського року“.

У суботу 11. липня год. 12.55 — Актуальна гутірка.

ЛЬОТЕРІЯ ДЛЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ПОКУПЦІВ ПРИЙМАЧІВ.

З метою оживити рух на радіовому ринку, Італійське Радіо організувало таку льотерію, що кожна особа, купуюча радіовий апарат у червні, дістане льотерійний білет, означений буквою і номером серії. Льосування відбудеться в липні і принесе ряд нагород, з яких перша дасть 6.000 лірів. Купці, які продадуть апарати здобувцям перших нагород, дістануть також нагороди по 2.000, 1.000 і 500 лірів.

Тому, що італійці люблять всякого роду льотерії, можна припускати, що така імпреза принесе радію користь.

ТРАНСМІСІЙНЕ АВТО, ЯКО ЗВЯЗОК З ЖИТТЯМ.

Як відомо нашим радіослухачам Польське Радіо має спеціяльне трансмісійне авто, яке влекшує контакт з актуальними подіями дня і уможливлює фіксування майже „на гаряче“ ріжних подій у ріжних околицях країни.

Спеціяльно мешканці Варшави добре знають ясно-зелений автобус, де міститься складна апаратура для спеціяльних трансмісій, і де награвають на металеву стяжку репортажі.

Тепер і Бельгія вводить подібний віз, послуговуючися при тому досвідом чужих радіофоній.

Трансмісійне радіо в Бельгії може розвинути швидкість до 80 км. на годину, перевозячи в разі потреби 6 осіб, не рахуючи шофера.

Каросерія такого авта ділиться на три частини, сполучені з собою, але одна від одної ізольовані. Зпереду обік мотору є місце для шофера і двох осіб, техніків або радіових репортерів.

Всередині є студія, де є щось як покрита шклом вежа, що дозволяє репортерові бачити все навколо. Стінки цієї студії творять кабіну досконало ізольовану від каросерії і охоронену від шуму зверха. В цій студії передбачене місце на дві особи, у часі постоїв третя особа зможе поміститися там стоячки.

Ззаду находиться лябораторія, щоб записувати звуками сталеву стяжку навіть підчас бігу машини, ампліфікаторня, апарат висильний і приймальний на короткі хвилі. Там зможе поміститися двох техніків.

Як бачимо, цей новітній спосіб для актуальних відомостей і репортажів для радіослухачів здобуває щораз більші права громадянства.

ГУБЕРМАН НА КРУЖКАХ.

Один з найбільших скрипаків Б. Губерман буде грати в радіо (авдиція з кружків) гарний концерт Чайковського. Цей твір у руках геніяльного виконавця, (авдиція 9. липня год. 17.20) буде правдивою насолодою для всіх радіослухачів.

ПІДВЕЧІРОК ПРИ МІКРОФОНІ.

„Підвечірки при мікрофоні“, які чули радіослухачі, мали великий успіх у зимовому сезоні. Ці концерти, перервані на короткий час, будуть відновлені.

Перший „Підвечірок при мікрофоні“ після перерви відбудеться 5. липня год. 18.30

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.35, 39.93, 89.17, Берлін 213.98, 212.97, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.00, 360.12, 359.28, Копенгаген 118.40, 118.69, 118.11, Льондон 26.55, 26.69, 26.85, 56.44, Ню Йорк чеки 5.28 і 1/8, 5.29 і 3/8, 5.26 і 7/8, Ню Йорк каб. 5.28 і 1/4, 5.29 і 1/2, 5.27, Осльо 133.10, 133.43, 132.77, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 136.70, 137.03, 137.37, Ціріх 172.93, 173.29, 172.61, Відень 99.20, 98.80, Медіолян 42.10, 41.80, Гельсінки 11.71, 11.65, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.26.78, 5.24.15.

Гроші.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/2 — 5.26, Доляри канадійські 5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.29 — 172.45, Фунти анґл. 26.58 — 26.42, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.08—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 102—101, Цукор 28, Вугіль 14—14.25, Лільпоп 12.75—12.90, Стараховичі 33.50—33.25.

Папери.

3 проц. інвестиційна 1 ем. 66, серії 73 5 конверс. 49.57, 6 солярова 38.50, 4 прем. дол. 48.50 – 48, 7 стаб. 51.75—52.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 л. молока	0.13	„
1 к. яєць	2.65	„

Тенденція на масло знижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоринсарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички 1. кл.	1.00	зол.
Качки товщеві 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90	„
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00	„
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки хвилево вдер

ОПОВІСТКИ.

Ганкевич Степан зі Львова зложив через Адм. „Діла“ 1 зол. на „Рідну Школу“ і 1 зол. на викупно Укр. Городу.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.